

Koaliční smlouva

uzavřená mezi

**Občanskou demokratickou stranou, stranou KDU-ČSL,
stranou TOP 09 (koalice SPOLU), Českou pirátskou
stranou a hnutím STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ
(koalice Piráti a Starostové)**

na volební období 2021-2025

Obsah

- I. Preambule**
- II. Programová část**
- III. Principy koaliční spolupráce**
- IV. Dohodovací a smírčí jednání**
- V. Závěrečná ustanovení**

Příloha č. 1 – Složení vlády České republiky

Příloha č. 2 – Složení orgánů Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Příloha č. 3 – Koaliční program

Koalice SPOLU tvořená:

Občanská demokratická strana

IČO: 16192656, se sídlem Truhlářská 1106/9, 110 00 Praha 1

číslo registrace v rejstříku politických stran a hnutí vedeném MVČR: VS/1-870/91

zastoupená Petrem Fialou, předsedou

(dále jen „ODS“)

a

KDU-ČSL

IČO: 00442704, se sídlem Karlovo náměstí 317/5, 120 00 Praha 2

číslo registrace v rejstříku politických stran a hnutí vedeném MVČR: VSC/1-3692/91

zastoupená Marianem Jurečkou, předsedou

(dále jen „KDU-ČSL“)

a

TOP 09

IČO: 71339728, se sídlem Opletalova 1603/57, 110 00 Praha 1

číslo registrace v rejstříku politických stran a hnutí vedeném MVČR: MV-43744-6/VS-2009

zastoupená Markétou Pekarovou Adamovou, předsedkyní

(dále jen „TOP 09“)

a

Koalice Pirátů a Starostů tvořená:

Česká pirátská strana

IČO: 71339698, se sídlem Na Moráni 360/3, 128 00 Praha 2

číslo registrace v rejstříku politických stran a hnutí vedeném MVČR: MV-39553-7/VS-2009

zastoupená Ivanem Bartošem, předsedou

(dále jen „Piráti“)

a

STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ

IČO: 26673908, se sídlem Malostranské nám. 266/5, 118 00 Praha 1

číslo registrace v rejstříku politických stran a hnutí vedeném MVČR: VS-5908/SDR/1-2004

zastoupení Vítem Rakušanem, předsedou

(dále jen „STAN“)

uzavírají na základě výsledků voleb do Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky tuto

KOALIČNÍ SMLOUVU

I. Preambule

Na základě mandátu od občanů České republiky, vyjádřeného ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které se uskutečnily 8. a 9. října 2021, zahájily strany ODS, KDU-ČSL, TOP 09, Piráti a STAN jednání o vytvoření většinové vládní koalice. Podporu voličů vnímáme jako náš závazek vůči všem občanům, kteří od nás právem očekávají moudrou a zodpovědnou správu naší země.

Při vědomí dosažení programové, personální a organizační shody a pro lepší budoucnost České republiky uzavírají ODS, KDU-ČSL, TOP 09 (koalice SPOLU) a Piráti a STAN (koalice Piráti a Starostové) tuto smlouvu, která zakládá koalici s cílem zachovat a prohlubovat základní parametry fungující demokratické svobodné společnosti s důrazem na směřování České republiky jako pevné součásti euroatlantického civilizačního prostoru, kde vládne vymahatelné právo i nepsaná pravidla.

Koaliční strany se hlásí k zásadám českého ústavního pořádku, který je postaven na dělbě moci, parlamentní demokracii založené na svobodné soutěži politických sil a úctě k právu člověka a občana a k ochraně menšin. Za důležitou podmínku fungování demokracie považují dodržování nikoli pouze litery, ale i smyslu Ústavy ČR, Listiny základních práv a svobod a zákonů. Za nezbytné považují jak zachování, tak nezávislost veřejnoprávních médií. Prosazují úctu k lidskému životu, principy občanských svobod, svobodnou hospodářskou soutěž, zodpovědnou solidaritu s těmi, kteří si sami pomoci nemohou, a správu veřejných věcí co nejbližší občanům.

Vláda vzniklá na základě této koaliční smlouvy bude připravena překonávat rozdíly ve společnosti a spojovat. Bude reprezentantem všech lidí a při své práci bude v pravidelném dialogu se samosprávami, občanskou společností, zástupci zaměstnanců i zaměstnavatelů.

Svoji vůli vytvořit vládní koalici stvrzují předsedové zúčastněných stran a další představitelé politických subjektů svými podpisy v závěru tohoto dokumentu.

II. Programová část

Česká republika má za sebou nejtěžší období polistopadové historie. Naše země se musí vypořádat nejen s následky světové pandemie, ale i s následky bezohledné nezodpovědnosti předchozí vlády.

Předchozí vláda za sebou nechává zemi s největším zadlužením v její historii a s vysokým růstem cen, především energií a nemovitostí.

Zemi rozdělenou a zjizvenou zbytečnými sváry, rozdmýchávanými populistickou politikou posledních let.

My, jako vláda vzešlá z voleb reprezentující většinu v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, víme, že je potřeba tyto rány zacelit. Že je nezbytné naši zemi vrátit do dobré kondice. Ozdravit nejen veřejné finance a poškozenou ekonomiku, ale také důvěru lidí ve stát a jeho instituce.

Každá z vládních stran si plně uvědomuje svou odpovědnost za úspěch vlády. Proto jsou strany připraveny ke spolupráci a dohodě a staví zájmy České republiky a jejích občanů na první místo.

Proto se jako vláda zavazujeme k následujícím krokům:

1. Stabilizace veřejných financí

Naše země potřebuje odpovědnou rozpočtovou politiku, která zabrzdí nesmyslné rozhazování peněz daňových poplatníků, nalezne úspory a stanoví dlouhodobé směřování veřejných financí a v co nejkratší možné době zajistí rozumné hospodaření státu. Cesta ke stabilitě je v reformě výdajů státu, opatřeních proti střetu zájmů a korupci a efektivním nakládání s penězi, nikoliv ve zvyšování daňové zátěže.

2. Orientace na EU a NATO

Česká republika musí být aktivním členem Evropské unie a NATO hájícím zájmy svých občanů. Zahraniční politika bude mít nezpochybnitelnou euroatlantickou orientaci, důraz na stabilní partnerství s demokratickými zeměmi po celém světě a na ochranu lidských práv a demokracie. Členství v Evropské unii považujeme za klíčové a prospěšné pro ČR a jsme připraveni se úspěšně zhostit předsednictví Rady EU ve 2. pololetí roku 2022.

3. Penzijní reforma

Jsou to lidé, kdo tvoří prosperitu naší země. Proto si každý zaslouží vědět, že má jistotu ve stáří. Připravíme takovou reformu, která zohlední zásluhovost a také podpoří mezigenerační solidaritu v rodinách. Reforma penzijního systému bude postavena na celospolečenském konsenzu, který zajistí dlouhodobou perspektivu.

4. Vzdělávání

Budoucnost naší země závisí na vzdělání našich dětí i celoživotním učení nás všech. Vzdělávací systém musí využít potenciál kvalitních učitelů, musí vytvořit prostor pro rozvoj znalostí, dovedností a kompetencí žáků a studentů, a to vše v moderním obsahu a prostředí. Vzdělávací systém musí umět pomoci těm nejslabším, stejně jako podpořit talenty.

5. Regionální soudržnost

Vzrůstající rozdíly mezi regiony naší země jsou zásadní celospolečenskou výzvou. Místo, kde člověk žije, nesmí tak zásadně ovlivňovat kvalitu vzdělávání, dostupnost zdravotní péče nebo konektivitu. Vláda bude předcházet dalšímu rozevírání nůžek mezi regiony a řešit problémy, které vedou k vyliďňování venkova a pohraničí.

6. Podpora svobodného trhu

Podpora malých a středních podniků a cílení investičních dotací a podpor na opravdové potřeby jsou cestou k zajištění prosperity naší země. Podpoříme kreativní a inovativní přístupy s potenciálem růstu a zdravé konkurence. Podpora z veřejných financí nesmí jít na zvyšování zisků a vlivu velkých firem.

7. Životní prostředí

Změny klimatu jsou nezpochybnitelné. Tato vláda se zavazuje hledat řešení, která budou omezovat lidský vliv na klimatické změny. Budeme hledat realistická řešení, která opravdu pomohou ochránit životní prostředí, vodu, ovzduší, půdu, lesy a krajinu. A to vše s vědomím odpovědnosti za prosperitu naší země.

8. Rodina a bydlení

Pro rozvoj naší společnosti je důležitá stabilita rodin. Pomůžeme rodinám zvládnout výzvy, před kterými stojí. Podpoříme flexibilnější pracovní podmínky, nabídneme širší možnosti, jak sladit rodinný a profesní život, a zajistíme dostupnou zdravotní péči. Zjednodušíme život všem, kteří poctivě pracují, a současně nabídneme cílenou pomoc těm, kteří si nedokáží pomoci sami.

Nezavíráme oči před problémy, které lidé v naší zemi mají. A bydlení je v poslední době jedním z nich. Přineseme řešení, která pomohou jak vlastnickému, tak nájemnímu bydlení včetně sociálního bydlení. V současné době je nejdůležitější zásadní zrychlení stavebního řízení při zachování ochrany ostatních zájmů a podpora samospráv.

9. Digitalizace

Sjednocení a digitalizace procesů státu jsou cestou k přátelštější, efektivnější a levnější státní správě. Naučíme stát fungovat efektivně s využitím všech moderních technologií. Digitalizace je nejen cestou k pohodlnějšímu kontaktu občanů se státem, ale automatizace procesů také povede k efektivnějšímu fungování státu jako celku. Pro seniory a lidi se speciálními potřebami nadále zůstane papírová cesta.

10. Věda a výzkum

Naše země je plná vzdělaných, talentovaných a inovativních lidí. Naše věda a výzkum mají dlouhodobě skvělé jméno ve světě. Věda a výzkum budou mít nezpochybnitelnou

podporu, protože v nich vidíme příležitost, jak posunout Českou republiku ještě výše mezi nejúspěšnější země. Zajistíme funkční spolupráci státní správy s kvalitními akademickými pracovišti z ČR a zahraničí, což umožní lépe přenášet aktuální poznatky do tvorby zákonů.

11. Moderní státní správa

Státní správa musí být moderní, štihlá a pružná. Připravíme ji na výzvy 21. století, přivedeme do ní nejlepší talenty, aby občanům dodávala špičkové služby. Zasadíme se, aby úředníci více využívali a zpřístupňovali data a jejich práce měla vždy ve svém středu občana.

12. Odpovědnost k voličům a politická kultura

Prosadíme zlepšení politické kultury. Do vedoucích pozic vybereme poctivé, kompetentní a důvěryhodné osobnosti, které budou hájit zájmy ČR a nebudou ve střetu zájmů. Nastavíme předvídatelnější jednání Poslanecké sněmovny. Zařídíme, aby občané na internetu viděli, jak vláda plní program. Budeme konstruktivně spolupracovat mezi sebou i s opozicí.

III. Principy koaliční spolupráce

- 1.** Smluvní strany se dohodly, že ve vládě, která bude mít celkem 18 členů, bude uplatněno zastoupení koaličních stran poměrem ODS – 6, KDU-ČSL – 3, TOP 09 – 2, Piráti – 3 a STAN – 4, v rozdělení, jaké je uvedeno v Příloze č. 1 této smlouvy. Smluvní strany berou na vědomí a souhlasí s tím, že Petr Fiala navrhne prezidentu republiky po svém jmenování premiérem ke jmenování další členy vlády v souladu s těmito principy a způsobem rozdělení.
- 2.** Smluvní strany podpoří v Poslanecké sněmovně svým hlasováním personální a početní složení orgánů Poslanecké sněmovny tak, jak je uvedeno v Příloze č. 2 této smlouvy.
- 3.** Smluvní strany zajistí, aby se všichni jejich poslanci zúčastnili schůzky Poslanecké sněmovny, na které bude hlasováno o důvěře vládě. Smluvní strany se zavazují, že po celé volební období budou postupovat jednotně a v plném počtu svých poslanců při sestavení Poslanecké sněmovny, hlasování o vyslovení důvěry či nedůvěry vládě a hlasování o koaličně dohodnutých vládních návrzích.
- 4.** Smluvní strany respektují ústavní právo předsedy vlády navrhopvat prezidentu republiky jmenování a odvolávání členů vlády. Pro každý takový krok bude předseda vlády hledat podporu příslušné koaliční strany. Předseda příslušné koaliční strany podává návrhy na odvolání a jmenování člena vlády nominovaného za tuto stranu předsedovi vlády. Další postup u takového návrhu podléhá dohodě předsedy vlády s předsedou příslušné strany.
- 5.** Smluvní strany se zavazují, že po celou dobu trvání této koaliční smlouvy nevyvolají na půdě Poslanecké sněmovny hlasování o vyslovení nedůvěry vládě nebo hlasování o rozpuštění Poslanecké sněmovny a ani se k takovému hlasování nepřipojí.
- 6.** Smluvní strany budou dodržovat následující koaliční mechanismy:

A) Jednání zástupců koaliční stran

K5 – Schůzka předsedů koaličních stran

Předsedové stran se scházejí na požádání předsedy kterékoliv z nich či na základě požadavků dalších koaličních orgánů, nejméně však jedenkrát za měsíc. Termín dohodnou předsedové, zápis se zpravidla nepořizuje.

K15 – Schůzka zástupců vedení koaličních stran

Jednání svolává předseda vlády zpravidla jedenkrát za dva měsíce. O svolání může též požádat kterýkoli předseda koaliční strany. Delegaci koaliční strany tvoří předseda strany a dva další zástupci. Řeší aktuální i střednědobé úkoly a vyhodnocuje průběžně plnění koaliční smlouvy. Přiměřeně řeší i personální záležitosti včetně

projednání případných návrhů na změny ve složení vlády. Program schůzky sestavuje předseda vlády a je doplněn zbývajících koaličními stranami. Zápis se pořizuje, nedohodnou-li se zástupci jinak.

Koaliční rada

Koaliční radu svolávají předsedové koaličních stran nejméně dvakrát do roka. Delegaci Koaliční rady tvoří předseda strany, místopředsedové strany, předsedové parlamentních klubů a hlavní manažer či generální sekretář. Kromě aktuálních úkolů řeší i dlouhodobé úkoly a perspektivy společného vládnutí. Pozváni mohou být členové vlády a další hosté. Zápis se pořizuje, nedohodnou-li se zástupci jinak. Závěry Koaliční rady jsou zveřejněny formou tiskové zprávy.

B) Spolupráce na úrovni Poslanecké sněmovny

KPK – Koaliční předsedové klubů

Schází se pravidelně v úterý výborových a plenárních týdnů. Řeší aktuální úkoly související s programem schůze Poslanecké sněmovny, zabývají se i volbami jednotlivých parlamentních i neparlamentních orgánů.

KPK jsou zodpovědní za udržení dostatečné účasti koaličních poslanců při všech důležitých hlasováních a volbách.

V průběhu jednání Poslanecké sněmovny probíhají schůzky předsedů klubů kdykoliv na požádání.

K108 – Setkání všech koaličních poslanců

Schází se na požádání kterékoliv koaliční strany vyjádřené předsedou poslaneckého klubu, zpravidla před důležitým hlasováním v Poslanecké sněmovně.

C) Spolupráce na úrovni Senátu

Ustanovení odstavce Spolupráce na úrovni Poslanecké sněmovny se pro Senát použije přiměřeně. Senátorské kluby koaličních stran spolupracují při prosazování legislativy, která naplňuje programové prohlášení vlády. Na požádání kterékoliv koaliční strany může být vyvoláno jednání na úrovni koaličních předsedů senátorských klubů, případně zástupce senátorů koaliční strany.

D) Spolupráce na úrovni obou komor Parlamentu

Pro lepší koordinaci legislativního procesu se vždy po skončení řádné schůze Poslanecké sněmovny uskuteční schůzka na úrovni KPK s předsedy koaličních senátorských klubů, případně zástupcem senátorů koaliční strany. Toto setkání se dále může uskutečnit na žádost kterékoliv koaliční strany.

E) Spolupráce ministrů s výbory

Ministři iniciují zpravidla dvakrát do roka neformální setkání s koaličními poslanci zpravidla z příslušných výborů v Poslanecké sněmovně. Cílem je kromě řešení odborných úkolů i posílení koaliční komunikace napříč K108. Přiměřeně se uvedené vztahuje také na Senát.

7. Za koaličně dohodnutý se má takový vládní návrh a takové usnesení vlády, které podpoří nadpoloviční většina z přítomných členů vlády z každé koalice. Každá koalice má právo před jednáním vlády označit kterýkoliv návrh za návrh vyžadující koaliční shodu.
8. Vláda bude předávat všem koaličním klubům v obou komorách Parlamentu plán legislativních prací na příslušné období. Člen vlády příslušný k předložení legislativního návrhu projedná jeho základní zaměření s každým koaličním klubem, který o to požádá. Předsedové koaličních klubů, nebo jejich pověřený zástupci, budou zvaní na zase-

dání Legislativní rady vlády.

9. Smluvní strany se zavazují, že budou na půdě obou komor Parlamentu podporovat přijetí koaličně dohodnutých vládních návrhů zákonů. Pozměňovací nebo doplňující návrhy ke koaličně dohodnutým vládním návrhům zákonů podpoří smluvní strany v obou komorách Parlamentu jen po vzájemné dohodě. Současně se zavazují, že případné návrhy zákonů, které nejsou koaličně dohodnuté, a pozměňovací návrhy předkládané poslanci a senátory koaličních klubů anebo připojení se k iniciativě poslanců z jiných klubů budou předem konzultovány na úrovni předsedů poslaneckých a senátních klubů. Podmínkou pro podporu návrhů, které mají být koaličně dohodnuté a nejsou, bude dohoda smluvních stran. Není-li dohodnuto jinak, budou koaliční kluby při hlasování respektovat koaličně dohodnuté stanovisko vlády. Porušením koaliční smlouvy není, pokud zástupce koaliční strany hlasuje jinak, než stanoví koaliční smlouva, aniž by to mělo dopad na výsledek hlasování, a tento postup je předem projednán mezi předsedy koaličních klubů.
10. Nebude-li dosaženo koaliční dohody ve vládě, nastoupí mechanismy dohodovacího a smířčího jednání na úrovni K15 nebo Koaliční rady.
11. Smluvní strany se zavazují, že budou naplňovat programové prohlášení vlády a tuto koaliční smlouvu a účinně spolupracovat na přípravě všech exekutivních i legislativních opatření zásadní povahy, která budou předem konzultovat. Plnění koaliční smlouvy a programového prohlášení vlády budou strany pravidelně jednou ročně revidovat a hodnotit na jednání K15. Zhodnocení plnění koaliční smlouvy za jednotlivé roky proběhne vždy do 31. ledna následujícího roku. Písemné vyhodnocení plnění koaliční smlouvy a programového prohlášení vlády předloží K15 Koaliční radě.
12. Koalice bude sestavovat návrh programu jednání Poslanecké sněmovny na schůzce předsedy Poslanecké sněmovny, případně koaličních místopředsedů Poslanecké sněmovny, s předsedy koaličních poslaneckých klubů, a to tak, aby byl předvídatelný a umožnil přednostně projednání koaličně dohodnutých návrhů. Návrhy zákonů, které jsou v rozporu s programovým prohlášením vlády, neumožní žádná koaliční strana projednat, dokud nebudou projednány koaličně dohodnuté návrhy, není-li jiné dohody. Návrhy diskusních bodů, které předtím nebyly projednány na příslušném výboru, neumožní žádná koaliční strana projednat, dokud nebudou projednány koaličně dohodnuté návrhy, není-li jiné dohody. Hlasování o programu či o jeho změně dojednávají podle těchto zásad těsně před tím předsedové klubů či K15.
13. Koaliční strany se dohodly, že v případě volby prezidenta republiky bude možný společný postup koordinován na úrovni K5.

IV. Dohodovací a smířčí jednání

1. Dohodovací jednání probíhá na úrovni K15, smířčí jednání na Koaliční radě.
2. Bude-li kterákoli ze smluvních stran považovat některý z připravovaných legislativních nebo exekutivních návrhů za věc zásadní povahy, má právo vyvolat o jejím řešení jednání předsedů koaličních stran, resp. dohodovací jednání.
3. Dohodovací jednání bude vedeno ohledně společného postupu smluvních stran ve věcech, které nebudou dostatečně řešeny programovým prohlášením vlády nebo touto koaliční smlouvou.
4. Případné rozpory vyplývající z této smlouvy budou nejdříve řešeny dohodovacím nebo smířčím jednáním smluvních stran. Při porušení koaliční smlouvy vzniká povinnost všech aktérů toto porušení napravit uvedením v předchozí stav nebo odčiněním na úkor toho, kdo koaliční smlouvu porušil. Projednání sporné věci bude přerušeno do doby ukončení dohodovacího nebo smířčího jednání, nejdéle však na dobu 30 dnů.

V. Závěrečná ustanovení

1. Porušení závazků uvedených v této koaliční smlouvě bude považováno za důvod k jednostrannému odstoupení od této smlouvy, nejdříve však po neúspěšném smířícím jednání smluvních stran.
2. Všechny změny, doplňky nebo zrušení této smlouvy musí mít písemnou formu a musí být podepsány statutárními zástupci všech smluvních stran.
3. Tato smlouva má následující přílohy:
 - Příloha č. 1 - Složení vlády České republiky
 - Příloha č. 2 - Složení orgánů Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky
 - Příloha č. 3 - Koaliční program
4. Tato smlouva podléhá ratifikaci příslušnými vnitřními orgány všech smluvních stran, tzn. Výkonnou radou ODS, Celostátním výborem KDU-ČSL, Výkonným výborem TOP 09, Celostátním fórem Pirátů a Celostátním výborem STAN. Smluvní strany si vzájemně vymění ratifikační listiny.
5. Tato smlouva byla vyhotovena v pěti stejnopisech s platností originálu a nabývá platnosti a účinnosti dnem ratifikace poslední smluvní stranou.

V Praze dne 8. 11. 2021

Občanská demokratická strana

Petr Fiala, předseda

KDU-ČSL

Marian Jurečka, předseda

TOP 09

Markéta Pekarová Adamová,
předsedkyně

Česká pirátská strana

Ivan Bartoš, předseda

STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ

Vít Rakušan, předseda

Příloha č. 1 – Složení vlády České republiky

1. Předseda vlády – Petr Fiala – SPOLU/ODS
2. Ministr financí – SPOLU/ODS
3. Ministr zahraničních věcí – Piráti a Starostové/Piráti
4. Ministr školství, mládeže a tělovýchovy – Piráti a Starostové/STAN
5. Ministr kultury – SPOLU/ODS
6. Ministr práce a sociálních věcí – SPOLU/KDU-ČSL
7. Ministr zdravotnictví – SPOLU/TOP 09
8. Ministr spravedlnosti – SPOLU/ODS
9. Ministr vnitra – Piráti a Starostové/STAN
10. Ministr průmyslu a obchodu – Piráti a Starostové/STAN
11. Ministr pro místní rozvoj a digitalizaci – Piráti a Starostové/Piráti
12. Ministr zemědělství – SPOLU/KDU-ČSL
13. Ministr obrany – SPOLU/ODS
14. Ministr dopravy – SPOLU/ODS
15. Ministr životního prostředí – SPOLU/KDU-ČSL
16. Ministr pro vědu, výzkum a inovace – SPOLU/TOP 09
17. Ministr pro legislativu – předseda Legislativní rady vlády – Piráti a Starostové/Piráti
18. Ministr pro evropské záležitosti – Piráti a Starostové/STAN

Příloha č. 2 – Složení orgánů Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Vedení

Předseda: SPOLU/TOP 09

Místopředsedové: 1x SPOLU/ODS, 1x SPOLU/KDU-ČSL,
1x Piráti a Starostové/Piráti, 1x Piráti a Starostové/STAN

Výbory

Hospodářský výbor – předseda: SPOLU/ODS

Rozpočtový výbor – předseda: Piráti a Starostové/STAN

Výbor pro bezpečnost – předseda: SPOLU/ODS

Výbor pro evropské záležitosti – předseda: SPOLU/KDU-ČSL

Výbor pro sociální politiku – předseda: SPOLU/KDU-ČSL

Výbor pro zdravotnictví – předseda: SPOLU/ODS

Výbor pro životní prostředí – předseda: Piráti a Starostové/STAN

Zahraniční výbor – předseda: SPOLU/TOP 09

Zemědělský výbor – předseda: SPOLU/TOP 09

Příloha č. 3 – Koaliční program

Digitalizace

Digitální služby

- Dokončíme realizaci zákona o právu na digitální služby, zejména důsledně naplníme katalog služeb veřejné správy a plán jejich postupné digitalizace nejpozději k 1. 2. 2025. Důsledně budeme vymáhat, aby mezi úřady obíhala data, nikoli občan. Pokud občan státu data jednou poskytne, už je po něm stát nesmí znovu vyžadovat.
- Co nejrychleji zrušíme povinnosti nosit u sebe průkazy a dokumenty, pokud si je stát může ověřit jinak (tvorba tzv. eDokladovky).
- Co nejrychleji zajistíme zprovoznění systému, který bude občany včas informovat o končící platnosti všech průkazů, osvědčení, rozhodnutí a jiných dokumentů.
- Zrychlíme proces otevírání dat (open data) a aktualizace otevřených dat na všech úřadech veřejné správy. Strategické a další materiály, které si stát zadává či vytváří a nepodléhají utajení (bezpečnost a obrana státu), budou dostupné pro jiné orgány veřejné správy a v co nejširším rozsahu i veřejnosti.
- Otevřeme data komerčnímu i neziskovému sektoru a přizveme je, aby se tak podílely na rychlejším rozvoji digitálních služeb veřejné správy a privátního sektoru.
- Zajistíme uživatelsky přívětivý jednotný standard portálů veřejné správy. Ve spolupráci se zástupci podnikatelských organizací doplníme rodinu portálů veřejné správy o bezplatně přístupný Portál podnikatele, který bude zprostředkovávat jak komunikaci vůči veřejné správě, tak také komunikaci mezi podnikateli. Jeho provozem by byly pověřeny podnikatelské organizace.
- Rozšíříme funkce Czech POINTu a ve stejném rozsahu zřídíme telefonickou informační a transakční linku s asistentem. Stanou se z nich alternativní přátelské univerzální podatelny pro všechny, kdo se státem nechtějí komunikovat přes internet – online.
- Prosadíme jednotné uživatelské a programové (API) rozhraní pro komunikaci se státem. Všechny online služby budou vytvářeny uživatelsky přívětivě a budou mít obdobné a intuitivní ovládání (UX). Služby budou poskytovány v otevřených formátech. Tím podpoříme možnost komerčního a neziskového sektoru podílet se na zajištění digitálních služeb pro občany a podnikatele s možností publikace takových služeb v rodině portálů veřejné správy při dodržení bezpečnostních a technologických standardů.
- Prosadíme moderní jednotný standard pro elektronickou spisovou službu a „digitální“ archivnictví pro dlouhodobou životnost digitálních dokumentů.
- Vytvoříme jednotné digitální tržiště (Digital Marketplace – eGov), kde budou moci orgány veřejné správy poptávat a nakupovat komoditní služby ICT pro zajištění digitálních služeb státu. (Např. jako e-shop produktů a služeb, které mají v Rakousku.)

Kybernetická bezpečnost

- Zaměříme se na posílení kybernetické bezpečnosti jak ve veřejném, tak v soukromém sektoru. Vytvoříme efektivní platformu pro trvalou spolupráci veřejné správy a soukromého sektoru na ochraně společného kybernetického prostoru.
- Posílíme význam a koordinaci informační a kybernetické bezpečnosti v bezpečnostní politice státu (NÚKIB, Ministerstvo vnitra, Armáda ČR, zpravodajské služby) při zachování práva na soukromí a svobodu jednotlivce.
- Zasadíme se o spolupráci s EU, NATO a dalšími mezinárodními partnery tak, aby internet zůstal otevřený a bezpečný.
- Poskytneme součinnost s EU při řešení algoritmičky řízených platforem a sociálních sítí.
- Na úrovni regulátorů ČTÚ a RRTV posoudíme licenční politiku vzhledem k nové potřebě koncepce informační a kybernetické bezpečnosti tak, aby zajišťovala předvídatelné právní a tržní prostředí.

- Kritická infrastruktura bude stát na bezpečných, otevřených a auditovatelných technologiích přístupných kontrole odbornou veřejností pro hledání bezpečnostních děr (např. s využitím „bug bounty“). Samozřejmostí je zachování licenčních práv, práva na soukromí a pravidel volného trhu.
- Pro zavádění moderních služeb ICT je nezbytné usnadnit sdílení odborníků, znalostí a zkušeností mezi orgány veřejné správy (vznik národního kompetenčního centra, popř. multiresortních kompetenčních center). Vymezíme přesně a transparentně předmět činnosti kompetenčních center a státních podniků a organizací, které zajišťují ICT služby tak, aby byly zachovány principy hospodářské soutěže.
- Zrealizujeme koncept eGovernment Cloudu ve státní i komerční části a přijmeme flexibilnější pravidla pro nákup cloudových služeb v souladu se standardy EU. Zajistíme uložení osobních údajů obyvatel v bezpečných datových centrech na území ČR nebo ve státech EU.

Konektivita a rozvoj sítí

- Vytvoříme podmínky pro zajištění stabilního, rychlého a cenově dostupného internetového připojení na základě tržní nabídky komerčních poskytovatelů. Oblasti s nedostatečnou tržní nabídkou pokryjeme pomocí cílené podpory poskytovatelů, resp. zákazníků. Upravíme podmínky pro ukládání sítí elektronických komunikací v území tak, abychom umožnili vznik kabelových optických sítí i ve vzdálených, venkovských oblastech.
- Připravíme legislativní úpravu, která zavede povinnost pro všechny, kteří staví sítě dopravní a technické infrastruktury, aby součástí jejich stavby byly chráničky či kabelovody pro vysokorychlostní optické sítě.
- Zpracujeme na spuštění digitální mapy veřejné správy a krajských technických map, kde budou dostupná data o sítích dopravní a technické infrastruktury v území. Vytvoříme podmínky pro získání finančních zdrojů na pořízení dalších údajů a jejich aktualizaci a malým obcím pomůžeme s plněním této povinnosti. Zajistíme sdílení mezi veřejným a soukromým sektorem. Vytvoříme podmínky pro zvýšení efektivity koordinace staveb na podkladu digitální technické mapy a v ní vedených údajů o stavbách a stavebních záměrech.
- Předložíme návrh zákona o informačním modelování staveb a vystavěného prostředí (BIM), který umožní využívání a sdílení dat pro přípravu staveb, jejich povolování a užívání v průběhu doby jejich životnosti (digitální dvojčata).
- Podpoříme vzdělávací a výukové programy digitální a informační gramotnosti pro všechny generace podle jejich potřeb a úrovně znalostí a dovedností.
- Zaměříme se na VENDOR LOCK-IN (proprietární uzamčení). Provedeme analýzu existujících případů, navrhne cestu pro jejich ukončení a zabráníme vzniku VENDOR LOCK-IN do budoucna. Software vytvářený na zakázku bude otevřený (zdrojový kód bude použitelný i dalšími subjekty při zachování práv a ochrany duševního vlastnictví).

Doprava

Infrastruktura

- Vratíme Českou republiku na železniční mapu Evropy. Z výstavby sítě vysokorychlostních tratí uděláme vládní prioritu. Rozšíříme současnou neúplnou koncepci VRT o další větve. Uvolněnou kapacitu koridorů využijeme pro nákladní železniční dopravu. Přímo s výstavbou sítě VRT budou budovány další relevantní sítě (velmi vysoké napětí, data...) i projekty lokálního významu, a to napříč resorty pro maximální synergií využití kapacit.
- Aktualizujeme dlouhodobý plán priorit ve výstavbě dopravní infrastruktury – silničních sítí, železnic, VRT a dalších rychlých tratí a dálnic. Zákonem ošetříme výstavbu VRT.
- Prioritní dálniční stavby jsou Pražský okruh, D35 a dokončení D1.
- Posílíme výkon a akceschopnost investorských organizací resortu dopravy (SŽ, ŘSD aj.). Jejich výsledky budeme poměřovat se srovnatelnými organizacemi v západní Evropě. Zefektivníme fungování SFDI jako servisní organizace pro financování dopravních staveb.
- Součástí dálnic budou i potřebné odstavné plochy pro kamiony, tak abychom zamezili živelnému odstavování kamionů v přilehlých obcích a lokalitách. Pro jejich výstavbu budou přednostně využívány plochy typu brownfield.
- Zvýšíme kapacitu vybraných silnic I. třídy tam, kde intenzita provozu nepotřebuje dálnici, a vybudujeme obchvaty obcí a měst trpících tranzitní dopravou.
- Na financování silnic II. a III. tříd dáme od roku 2023 minimálně 6 mld. Kč ročně.
- Po odborném posouzení vlivu na bezpečnost provozu zvýšíme v úsecích, kde to bude možné, povolenou rychlost na dálnicích na 150 km/h.
- Vyhodnotíme zkušenosti s PPP na D4 a zvážíme využití tohoto nástroje u dalších projektů dopravní infrastruktury.
- Zastavíme práce na kanálu Dunaj–Odra–Labe a zrušíme jeho územní rezervy v dotčených obcích.
- Vytvoříme podmínky pro přesun části nákladní dopravy ze silnic na koleje. Omezíme devastování silnic zejména nižších tříd kamiony a uvolníme dálnice pro osobní dopravu. Připravíme program pro obnovu výstavby a elektrizaci železničních vleček včetně napojení velkých průmyslových zón. Po vzoru sousedních států zajistíme finanční podporu obnovy vozového parku na železnici. Moderní a pohodlné soupravy jsou jednou z významných motivací pro přesedlání z aut na koleje a pro další rozvoj železniční dopravy.
- Podpoříme budování kolejových spojení i pro lehká kolejová vozidla v městských aglomeracích a zřizování přestupních uzlů s P+R a B+R parkovišti.
- Administrativně zjednodušíme a urychlíme elektrifikaci českých železnic včetně sjednocení napájecí soustavy.
- Údržba a modernizace na silnici a železnici bude plánována a koordinována tak, aby vždy existovala smysluplná objízdná trasa včetně tras pro náhradní autobusovou dopravu. Nástroj pro lepší koordinaci staveb vznikne jako moderní aplikace s využitím digitální technické mapy.
- Modernizaci vedlejších i regionálních železničních tratí budeme realizovat v logických úsecích na maximální možnou rychlost a propustnost a v úzké spolupráci se samosprávami. Nevyužívaná nádraží opravíme, pokud budou využitelná pro služby úřadů, nebo je nabídneme krajům, městům a obcím. V případě nevyužití je následně nabídneme k prodeji dalším zájemcům.
- Urychlíme stavbu železničního napojení Letiště Václava Havla.

Závazková doprava

- Zaměříme se na systematické zvýšení počtu cestujících ve veřejné dopravě.
- Nabídku jednotné jízdenky (OneTicket) rozšíříme tak, aby zahrnovala všechny druhy veřejné dopravy.
- Železnici otevřeme konkurenci v co největším možném rozsahu. Objednávané dopravní služby budeme férově soutěžit podle předem zveřejněného harmonogramu.

Legislativa a administrativa

- Zefektivníme a rozšíříme dynamické vážení kamionů, prověříme rozšíření mýtného tak, aby se tranzitní nákladní dopravě nevyplatilo objíždět zpoplatněné úseky.
- Dokončíme digitalizaci dopravně-správních agend.
- Dokončíme proces odstranění nelegálních billboardů u dálnic.
- Otevřeme data o jízdních řádech. Jízdní řády zpřístupní Ministerstvo dopravy způsobem umožňujícím dálkový přístup veřejnosti – jako datové soubory v otevřeném a zároveň strojově čitelném formátu, a to bezprostředně poté, co je obdrží.

Tržní prostředí

- Při zadávání a následném zpracování projektů dopravních staveb budeme uplatňovat nejen hledisko nejnižší ceny a nákladů životního cyklu, ale také požadavky na kvalitu, architektonickou a urbanistickou hodnotu. Zajistíme transparentní, férová a otevřená výběrová řízení pro zvýšení počtu dodavatelů resortu.

Bezpečnost

- Zasadíme se o systematickou realizaci opatření Národní strategie bezpečnosti silničního provozu s cílem dosažení bezpečnosti silničního provozu pro naše občany na úrovni vyspělých zemí Evropy. Do praxe převedeme bezpečnostní opatření BESIP.
- Více se zaměříme na prevenci bezpečnosti na železnici a posílíme její kontrolu a inspekci. Nastavíme jasný harmonogram a nástroje financování pro zavádění ETCS a dalších bezpečnostního opatření na železnici.
- Zapojíme Českou republiku do evropského vesmírného programu. Praha jako sídlo Agentury Evropské unie pro kosmický program přináší příležitosti pro české firmy a start-upy. Zařadíme dopravní výzkum do seznamu výzkumných priorit.

Finance

Zdravé veřejné finance

- Zodpovědné hospodaření a ekonomický růst podpoříme předvídatelnou mírou investic.
- V zájmu zdravých veřejných financí se zavazujeme k co nejrychlejšímu splnění **maastrichtských** kritérií.
- Kapitálové výdaje budou tvořit alespoň 10 % z celkového státního rozpočtu.
- Zvýšíme limit pro povinnou registraci k DPH na 2 mil. Kč.
- Částečné úvazky podpoříme snížením odvodů sociálního pojištění. Podmínky daňových slev a odpočtů nastavíme motivačně s rozumnými mezními daňovými sazbami.
- Omezíme rozsah šedé ekonomiky, mimo jiné řešením situace lidí v exekucích (např. reformou srážek ze mzdy).
- Úsporná opatření vlády budou sociálně citlivá, zejména s ohledem na priority v oblasti vzdělávání, zdravotnictví, sociální péče a s cílem udržet stávající valorizační mechanismus důchodů.
- Zavedeme valorizaci slevy na poplatníka.
- Podpoříme a zlepšíme systém víceletého financování v prioritních oblastech.
- Zpřísníme rozpočtová pravidla. Budeme usilovat o to, aby se fiskální ústava stala ústavním zákonem.
- Upravíme výdajové pravidlo, aby nebylo možné zvyšovat vládní výdaje bez ohledu na naše rezervy a hospodářskou situaci.
- Vytvoříme pravidlo daňové brzdy, které stanoví strop daňového břemene. Jakmile její složená daňová kvóta dosáhne, zvyšování daní bude automaticky vyloučené.
- Snížíme sociální pojištění na straně zaměstnavatelů o 2 procentní body, za předpokladu konsolidovaných veřejných financí.
- Zavedeme daňové prázdny se zastropováním výše příjmů pro rodiny, které čerpají rodičovský příspěvek nebo mají tři a více dětí.
- Zavedeme možnost odečíst si z daní platby za pečovatelské služby (do určitého limitu).
- Zakročíme proti daňovým únikům.
- Budeme řešit problém odlivu dividend do zahraničí. Zvýhodníme reinvestice zpět do české ekonomiky. Snížíme počet odpisových skupin a u vybraných zkrátíme dobu odpisování.
- Zajistíme lepší opatření proti transfer pricingu a nelegálním praktikám optimalizace a daňovým únikům.
- Odstříhneme firmy z daňových rájů od veřejných peněz.
- Na půdě Evropské unie se zasadíme o transparentní výkaznictví nadnárodních firem podle země původu tržeb a omezení prostoru pro nelegální daňovou optimalizaci na úkor českých občanů.
- Podpoříme minimální daň z příjmů právnických osob na půdě EU a OECD, která zajistí, aby se zisky mezinárodních korporací danily tam, kde vznikají.
- Tvrdě zakročíme proti nelegálnímu hazardu.
- Zlepšíme využívání evropských fondů (Fond obnovy, Modernizační fond, Fond pro spravedlivou transformaci), které mohou významně přispět k hospodářskému růstu.
- Budeme motivovat firmy k ekologickému provozu, prověříme možnost snížení DPH u všech ekologických výrobků.
- Spotřební daně budou zohledňovat škodlivost.

- Prověříme možnost zrušení nesystémových daňových výjimek.
- Rozšíříme možnosti obcí při stanovení koeficientu základní sazby daně z nemovitosti.
- Obce, kraje i stát získají díky zdanění těžby více peněz z dobývání nerostných surovin na svém území. Pamatovat budeme i na přilehlé obce.
- Snížíme byrokratickou zátěž při správě daní a poplatků, zrušíme EET a parametricky upravíme kontrolní hlášení.
- Zavedeme jednotné inkasní místo skrze rozvoj portálu MOJE daně.
- Místo zaklekávání podpoříme proklientský přístup Finanční správy vůči občanům.

Finance – transparentnost

- Budeme klást důraz na systém zpětné kontroly a hodnocení efektivity vynaložených výdajů.
- Zavedeme jednotnou veřejnou evidenci dotací.
- Prosadíme pravidla transparentního doložení skutečných majitelů společností, které čerpají dotace, investiční pobídky a získávají veřejné zakázky.

Kultura

Financování kultury

- Rozpočet Ministerstva kultury (bez náhrad církvím) bude směřovat k 1 % státního rozpočtu.
- Připravíme zákon o veřejných kulturních institucích.
- Zlepšíme podporu kultury v regionech, nastavíme jasný a transparentní systém podpory krajských, obecních a neziskových institucí, včetně podpory regionální kulturní infrastruktury.
- Budeme prosazovat trvalé vyšší daňové zvýhodnění mecenášství a sponzoringu jako krok k funkčnímu vícezdrojovému financování kultury.

Od živé kultury po kulturní dědictví

- Budeme všestranně podporovat živou kulturu, podnikání v kultuře a vytvářet podmínky pro jejich rozvoj.
- Podpoříme rozvoj muzeí a galerií, které pečují o hmotné kulturní dědictví.
- Zvláštní pozornost budeme věnovat institucím připomínajícím dějiny a oběti totalitních režimů 20. století.
- Podpoříme kulturní a kreativní průmysly, včetně systematické a trvale udržitelné podpory filmového průmyslu prostřednictvím filmových pobídek.
- Prosadíme transformaci Státního fondu kinematografie na Státní fond audiovize včetně strategické podpory herního průmyslu.
- Podpoříme rozvoj knihoven i jejich roli lokálních kulturních a komunitních center jako klíčovou veřejnou službu.
- V návaznosti na upravený stavební zákon je na místě revize památkového zákona, která bude odrážet udržitelnost památkové péče i oprávněné zájmy vlastníků.

Kultura a vzdělávání

- Propojíme nabídku vzdělávání v oblasti kultury s revizí rámcových vzdělávacích programů.
- Budeme hledat cesty ke zvýšení čtenářské gramotnosti, která má zásadní vliv na **orientaci** v dnešní informacemi zahlcené době. Ve vzdělané a kulturní zemi musejí být knihy a učební pomůcky bezpodmínečně považovány za nezbytné zboží.

Autorská práva pro 21. století

- Vzhledem k prudkému rozvoji technologií a platforem, které jsou schopny přenášet a nabízet obsah, upravíme legislativní prostředí tak, aby odpovídalo realitě 21. století.
- Citlivě implementujeme směrnici o autorském právu na jednotném digitálním trhu s důrazem na práva uživatelů a ohledem na práva výrobců, producentů a vydavatelů.

Svobodná a transparentní média veřejné služby

- Zaměříme se na udržitelnost financování veřejnoprávních médií, což je nejzákladnější podmínka nezávislosti.
- Do systému volby Rady ČT, ČRo a ČTK zapojíme Senát. Nezávislost veřejnoprávních médií dnes nemůžeme podcenit.
- Hospodaření veřejnoprávních médií podrobíme kontrole Nejvyšším kontrolním úřadem.

Místní rozvoj

Konkrétní návrhy řešení

- Naší vizí je moderní, konkurenceschopný venkov, který překonal období intenzivního zemědělství a rozvíjí se v něm místní řemesla a rodinné farmy. Bez zbytečné byrokracie. Je třeba zastavit odchod lidí z venkova, a tedy zajistit takovou infrastrukturu a služby, díky nimž se tam vyplatí žít a pracovat. Podpoříme především snadnější dojíždění do práce a školy, zajištění dostupné zdravotní péče a ve spolupráci s operátory zlepšíme pokrytí venkova vysokorychlostním internetem.
- Upravíme nový stavební zákon a jeho účinnost tak, aby bylo zajištěno rychlé, transparentní, digitální a občanovi blízké stavební řízení prostřednictvím Portálu stavebníka. Zabráníme kolapsu stavebního řízení v ČR jako jedné z podmínek rychlé výstavby bydlení. Odmítáme destrukci spojeného modelu veřejné správy. Se samosprávami a kraji (SMO ČR, SMS ČR a AK ČR) zákon změním. Veřejnost bude zapojena, aniž by to řízení zdržovalo. Stavební řízení musí být předvídatelné, přizpůsobené různým typům staveb a vyvažující veřejné a soukromé zájmy. Stavebník bude jednat jen s jedním úřadem a ten si sám zajistí další podklady.
- Zjednodušíme podmínky a zkrátíme lhůty u jednoduchých staveb. Zachováme stavební úřady na místní úrovni, aby rozhodovaly se znalostí prostředí. Počítáme se specializovaným stavebním úřadem pro strategické a rozsáhlejší liniové stavby.
- Místo centralizace posílíme metodickou podporu stavebních úřadů tak, aby byl dostupný jednoznačný výklad stavebního zákona a územně plánovací dokumentace.
- Zachováme pro velká města možnost tvorby vlastních stavebních předpisů a vrátíme možnost zjednodušené změny územního plánu tak, jak byla definována v předchozí verzi stavebního zákona.
- Posílíme pravomoci samospráv v oblasti územního plánování.
- Společně s digitalizací nově definujeme katalog jednotlivých funkčních ploch v rámci územního plánování tak, aby odpovídal potřebám různé velikosti měst a obcí.
- Na základě důkladné práce s daty vytvoříme doporučenou úroveň vybavenosti pro různé typy obcí (např. pro vzdělání, lékařskou a sociální péči, veřejnou dopravu a další mobilitu, vysokorychlostní internet, sport a volný čas, dostupné bydlení, bezpečnost, podporu podnikání, maloobchod, oběhové hospodářství, vodohospodářství). Díky tomu zacílíme pomoc podle skutečných potřeb. Na doporučenou úroveň napojíme potřebné financování – vytvoříme komplexní program Náš venkov, ze kterého budeme financovat doporučenou úroveň vybavenosti pro různé typy obcí.
- Při plánování strategických investic státu vždy zohledníme úroveň rozvoje a potřeby regionů se zaměřením na strukturálně postižené regiony. Zajistíme účinnou koordinaci regionální politiky napříč všemi resorty a posílíme spolupráci vlády s kraji a obcemi.
- U vybraných centrálních úřadů provedeme analýzu jejich přesunu do regionů.
- Zlepšíme fungování malých obcí (posílení meziobecní spolupráce, metoda LEADER/CLLD, Místní agendy 21). Nebudeme obce slučovat, ale propojovat na základě dobrovolnosti.
- Zachováme stávající financování obcí a změním RUD krajů na základě shody AK ČR a navýšení celkové alokace. Do finančního zajištění místních projektů více zapojíme Národní rozvojovou banku (dříve ČMZRB). Zachováme účelné dotační programy, zvláště pro nejmenší obce.
- U veřejných zakázek rozšíříme metodickou podporu, aby bylo jednodušší zohlednit kvalitu, celkový společenský přínos a další nefinanční kritéria. Upravíme zákon tak, aby bonifikoval krátké dodavatelské řetězce, principy udržitelného rozvoje a regionální dodavatele.
- Vytvoříme e-shop, kde úřadům nabídneme centrálně vysoutěžené produkty při minimální administrativě.

- Budeme rozvíjet přeshraniční spolupráci. V oblastech s horší dostupností zdravotní péče umožníme obyvatelům příhraničí využívat nemocnice na obou stranách hranice. Umožníme zdravotnickým záchranným službám zasahovat za hranicemi na principu vzájemnosti. Vytvoříme podmínky pro dopravní spoje a krizové řízení (např. při povodních). V rámci přeshraničních evropských programů zjednodušíme kontroly a jejich vykazování.
- Posílíme metropolitní spolupráci a spolupráci na úrovni aglomerací včetně legislativního ukotvení a vytvoříme možnosti finanční podpory i z centrální úrovně.

Bydlení

- Podporujeme rozvoj všech typů bydlení (vlastnické, nájemní i družstevní), aby lidé našli to nejvhodnější bydlení pro svou životní fázi a konkrétní situaci. Zvláštní pozornost si zaslouží mladé rodiny a senioři, kterým zajistíme důstojnější podmínky.
- Přijmeme zákon o podpoře v bydlení, který nabídne obcím soubor volitelných nástrojů, jež umožní systematicky řešit bytovou situaci obyvatel. Zákon bude formulovat způsob a pravidla financování.
- Zajistíme, aby si senioři a osoby se zdravotním postižením mohli volit mezi bydlením v běžné domácnosti a komunitním bydlením s dostupnými službami.
- Připravíme nové finanční nástroje na výstavbu dostupných nájemních bytů formou půjčky od EIB a garancí státu za úvěry. Čtvrtý rok volebního období touto formou vybudujeme 10 tisíc nájemních bytů ročně navíc.
- Snížíme DPH u výstavby či rekonstrukce bytů a domů.
- Sestavíme cenovou mapu pro výpočet obvyklého nájemného na úrovni ORP.
- Přesuneme více peněz na bydlení do Státního fondu podpory investic, a to i na přípravu projektových dokumentací, výkupů nemovitostí a brownfieldů pro účely bydlení, včetně rekonstrukcí zanedbaného bytového fondu. Podpoříme nákup a případně zbourání zchátralých budov v intravilánech měst a obcí, pokud místo nich vzniknou nové domy pro bydlení.
- Nabídneme výhodné formy financování na podporu výstavby, a to s důrazem na potřeby seniorů, mladých rodin nebo sociálně či zdravotně handicapovaných osob.
- Nabídka kvalitních projektů typových bytových domů pro obce a města – stát je zadá formou architektonických soutěží.
- Podporujeme využití lokálních, moderních a šetrných technologií a recyklovaných materiálů.
- Spolu s rozvojem bytové výstavby budeme dbát na občanskou vybavenost: stavme funkční, přátelská města, ne mrtvé rezidenční zóny.
- Zkrátíme odpisovou dobu na 20 let, abychom investory motivovali k výstavbě nájemního bydlení.
- Snížíme odpisovou lhůtu ostatních budov kromě bytových u investic s minimální spotřebou (fotovoltaické panely na střeše, využívání dešťové vody, tepelné čerpadlo pro vytápění).
- U výstavby nových domů nastavíme transparentní a předvídatelná pravidla mezi samosprávami a investory. Podpoříme využívání plánovacích smluv. Odmítáme NIMBY efekt, podpoříme představení investorských záměrů včetně komunikace s občany.
- Zajistíme zvýhodněné hypotéky na první bydlení (snížení povinné spoluúčasti, přímá pomoc státu se spoluúčastí, bonus za každé narozené dítě). Zavedeme nové standardy pro dostupné startovací a sociální bydlení.
- Oživíme aktivity v mezinárodních dohodách, které usilují o udržitelnost života a bydlení ve městech, jako je Nová agenda pro města (OSN) nebo Městská agenda EU.
- Uvolníme pozemky v držení státu a převedeme je obcím za účelem bytové výstavby a související infrastruktury. Posílíme roli samospráv v územním plánování a podpoře bydlení.

Obrana

- Základem obrany ČR je členství v NATO. Musíme si plnit své závazky. ČR bude dávat 2 % HDP na obranu už v rozpočtu na rok 2025. Prosadíme legislativní zakotvení této hranice.
- Zavedeme víceletý rozpočtový rámec, který obranný rozpočet stabilizuje a zefektivní.
- Budeme se zasazovat o to, aby si NATO nadále zachovalo vedle vojenské akceschopnosti i politickou soudržnost a schopnost geopoliticky sjednocovat Západ proti vnějším hrozbám (zejména Rusku).
- Při zajišťování kolektivní bezpečnosti musí EU postupovat v souladu s NATO a USA. Budeme dále posilovat transatlantickou vazbu.
- Podpoříme zapojení českého obranného průmyslu do projektů financovaných z Evropského obranného fondu a Inovačního fondu NATO.
- Budeme usilovat o to, aby Aliance posilovala obranyschopnost svého východního křídla, kde adekvátně zvýšíme zapojení Armády ČR.
- Posílíme financování projektů vědy a výzkumu v oblasti obrany a bezpečnosti.
- Budeme naplňovat Koncepti výstavby AČR 2030 a realizujeme klíčové vyzbrojovací modernizační projekty.
- Zaměříme se na budování odolnosti vůči hybridním hrozbám.
- Budeme dále zvyšovat atraktivitu Aktivních záloh. Zasadíme se o systematickou přípravu občanů na krizové situace.
- Podpoříme rozvoj domácích výrobních kapacit a know-how pro dodávky výstroje, výzbroje a služeb pro ozbrojené síly a bezpečnostní sbory ČR. Budeme vyžadovat aktivní zapojení českého průmyslu do akvizic ze zahraničí a upravíme legislativu tak, aby se zvýšila podpora exportu produktů a služeb českého bezpečnostního a obranného průmyslu, včetně pomoci se zárukami, financováním a prodeji formou vláda-vláda.
- Změníme legislativu v oblasti ochrany kritické infrastruktury, přípravy na krize a krizového řízení tak, aby mohl být do přípravy na krize ve větší míře zapojen domácí bezpečnostní a obranný průmysl.
- Nedemokratickým státům neumožníme přístup ke klíčové infrastruktuře ČR.

Práce a sociální věci

Rodinná politika a zaměstnanost

- Rodina a její stabilita je důležitou hodnotou a pro vládu významnou prioritou. Oceníme a podpoříme rodiny ve všech přirozených funkcích v průběhu celého života. Proto rodinám pomůžeme zvládnout všechny výzvy, před kterými v dnešní době stojí: Podpoříme flexibilnější pracovní podmínky a nabídneme širší možnosti, jak sladit rodinný a profesní život, aby si lidé mohli dovolit věnovat více času dětem a péči o blízké. Prostřednictvím daňových nástrojů a zjednodušeným systémem sociálních dávek nedovolíme, aby práce a náklady spojené s výchovou dětí v rodině a péčí o blízké znamenaly propad životní úrovně.
- Představíme širokou paletu možností zkrácených pracovních úvazků (včetně výhodného zdanění) a celkově zvýšíme flexibilitu zákoníku práce v zájmu zaměstnavatelů i zaměstnanců. Veřejná správa a organizace půjdou příkladem v nabídce sladování práce a péče pro své zaměstnance.
- Podpoříme kratší pracovní úvazky úlevou na pojistných odvodech.
- Namísto navyšování povinností a kontrol zaměstnavatelů zavedeme jednotný portál veřejné správy pro online podporu zaměstnavatelů.
- Rozšíříme nabídku služeb péče o děti: Zachováme dětské skupiny a podpoříme další služby péče o nejmenší děti (včetně podpory fyzických pečujících osob) s cílem zvýšit dostupnost i kvalitu. Nastavíme finanční podporu podle věku dítěte a náročnosti péče, ne podle její formy. Zajistíme dostatek kapacit pro školní kroužky a jiné aktivity po vyučování.
- Umožníme flexibilnější distribuci péče v rodině. Rodičovský příspěvek budou moci dostávat i prarodiče.
- Cíleně se zaměříme rovněž na specifické potřeby rodin samoživitelů, rodin s více dětmi a rodin s handicapovaným členem.
- Úcta k lidskému životu je pro nás zásadní v každé jeho fázi. Podpoříme rozvoj paliativní péče, včetně terénní paliativní péče, dětské hospicové péče a profesionálního provázení pozůstalých rodin.
- Podpoříme a zpřehledníme síť poradenských zařízení pro rodinu v krizi včetně služeb a aktivit zaměřených na primární prevenci.
- Sjednotíme systém péče o ohrožené rodiny a děti ze tří resortů pod jeden – Ministerstvo práce a sociálních věcí, aby se zefektivnilo nakládání se zdroji. Název MPSV doplníme o tematiku rodiny.
- Zajistíme efektivnější pomoc ohroženým dětem podle potřeb dětí a rodin, snížíme administrativní zátěž orgánů péče o děti, upřednostníme vyrůstání dětí v rodinách místo v ústavech, zejména u nejmladších dětí. Podpoříme kraje, aby transformovaly služby pro ohrožené děti, posílily kapacity sociálně aktivizačních služeb pro rodiny a zlepšily systém výběru a přípravy pěstounů a zprostředkování náhradní rodinné péče.
- Podpoříme dlouhodobé i přechodné pěstouny. Podpoříme a zkvalitníme systém náhradní rodinné péče včetně oddělení příbuzenské péče od péče pěstounské, aby byly zohledněny specifické potřeby pečujících příbuzných, což bývají v naprosté většině případů prarodiče, tedy senioři. Zavedeme celostátní registr pěstounů a posílíme mezikrajskou spolupráci.
- Budeme prosazovat opatření zamezující zneužití dětí v právních sporech mezi rodiči. Vyjasníme kompetence sociálních pracovníků v opatrovnických procesech.
- Zvýšíme limity pro dohody o provedení práce a pracovní činnosti.
- Zavedeme automatickou valorizaci minimální mzdy.
- Rozšíříme dostupnost poradenství v řešení exekucí a dluhových pastí.

Sociální služby a sociální dávky

- S cílem zlepšení dostupnosti, zvýšení efektivity a kvality zavedeme víceleté financování sociálních služeb (s výhledem na 3 roky). Financování sociálních služeb bude zohledňovat regionální potřeby.
- Konkrétními opatřeními podpoříme rozvoj a rozšíření domácí sociální a domácí zdravotní péče, terénních služeb a služeb pro rodiny a domácnosti. Podpoříme rodinné pečující (dostupnost potřebných pomůcek a podpůrných technologií, psychosociální podporu hrazenou státem, informovanost a vzdělávání), včetně přímé finanční podpory. Cílem je rozvoj sítě odlehčovacích služeb a služeb pro osoby se speciálními potřebami (jiné druhy demencí, poruchy autistického spektra, závislostní chování) a podpora transformace pobytových zařízení na zařízení menšího, komunitního typu.
- Připravíme novelu zákona o sociálních službách. S důrazem na kvalitu sociálních služeb zajistíme valorizaci finančních zdrojů pro sociální služby a příspěvku na péči. Zajistíme spravedlivé odměňování pracovníků v sociálních službách a v sociální oblasti.
- Podpoříme transparentnost a online komunikaci mezi klienty sociálních služeb, příjemci sociálních dávek a poskytovateli sociálních služeb, pracovníky resortních úřadů. Zajistíme propojenost resortních úřadů, online podávání žádostí a uveřejnění informací o systému pomoci a dostupnosti služeb, podpory a dávek.
- Zrevidujeme proces přidělování pomůcek ze zdravotního pojištění a přes Úřad práce, aby kompenzační pomůcky a moderní technologie byly dostupné.
- Budeme aktivně začleňovat osoby se zdravotním postižením do společnosti a na pracovní trh, zrevidujeme současný systém podpory jejich zaměstnávání. Prosadíme přijetí zákona o sociálním podnikání, který rozšíří možnosti zaměstnávání osob s postižením od chráněných dílen k integraci s využitím sociálních podniků. Ty pak připraví zaměstnance se znevýhodněním k přechodu na otevřený trh práce.
- Zjednodušíme a zrychlíme proces přiznávání finanční pomoci pro osoby se zdravotním postižením, zejména příspěvku na péči a invalidních důchodů. Provedeme změny v posuzování ze strany Lékařské posudkové služby a v sociálním šetření, které zajišťují sociální pracovníci.
- Podpoříme zapojení soukromých zdrojů do financování sociálních služeb při zachování sociálních pojistek.
- Odstraníme „body zlomu“ z dávkových a daňových systémů, aby nároky na daňové slevy a sociální dávky byly v maximální možné míře plynulé, lidé byli více motivováni k aktivitě a nezůstávali v pastech chudoby. Zároveň s tím zrychlíme digitalizaci a zjednodušíme administrativu včetně zajištění online formy a důsledné kontroly. Zajistíme, aby se nesnížila životní úroveň ohrožených skupin, ale aby zároveň nedocházelo ke zneužívání systému.
- Zvážíme zavedení systému valorizací tam, kde je potřeba zajistit větší předvídatelnost, např. u rodičovského příspěvku nebo životního minima.
- Nezbytná opatření, reformy a změny budeme provádět sociálně citlivým způsobem s ohledem na nejvíce zranitelné členy společnosti.

Důchodový systém

- Realizujeme skutečnou důchodovou reformu, která nastaví stabilní systém férových důchodů. Důchod se bude skládat ze dvou hlavních složek a třetí dobrovolné. Základní garantovaná složka, jejíž výše by v každém případě měla reflektovat požadavky na důstojnost života ve stáří i finanční možnosti státu, se zvýší. Zásluhová složka bude vycházet z odvodů do systému a počtu vychovaných dětí. Třetí dobrovolná složka: Analýza současné efektivity podpory třetího pilíře. Zřízení státního či veřejnoprávního fondu inspirovaného Švédskem pro dobrovolné spoření nad rámec povinného sociálního pojištění. Dále dobrovolné soukromé penzijní spoření například ve formě účtu dlouhodobých investic.

- Dále vylepšíme informace o předpokládané výši důchodů v důchodové kalkulačce, včetně možnosti doplňovat podklady online a zjistit si údaje o odpracovaných letech včas.
- Podpoříme seniory pracující v důchodovém věku a více jim zohledníme celkové odpracované roky ve výši důchodu.
- Zkrátíme dobu potřebnou pro dosažení nároku na důchod.
- Standardní doba studia se vrátí do náhradní doby.
- Umožníme dřívější odchody do důchodu zaměstnancům v náročných profesích za větší odpovědnosti zaměstnavatelů. Zavedení fiktivního vyměřovacího základu a prodloužení vyloučené doby pro péči.
- Bonus za vychované děti dostanou už dnešní důchodkyně.
- Navrhujeme dobrovolný společný vyměřovací základ manželů.
- Zvýšíme nedůstojné vdovské a vdovecké důchody.
- Zavedeme možnost platit 1 % svého důchodového pojištění rodičům nebo prarodičům.

Podnikání a energetika

Podpora podnikání

- Umožníme vést účetnictví a daňovou evidenci v eurech.
- Exportérům budeme otevírat dveře do třetích zemí, abychom více diverzifikovali český vývoz.
- Budeme pokračovat ve snižování byrokratické zátěže firem i živnostníků. Zautomatizujeme zakládání účetních výkazů do sbírky listin.
- Dotvoříme strukturu inovačních center a testbedů (referenčních center) nových technologií.
- Zavedeme administrativně jednoduchý systém zaměstnávání pracovníků ze zemí mimo EU.
- Zatraktivníme vydávání zaměstnaneckých akcií.
- Budeme pracovat na zvyšování konkurence na telekomunikačním trhu.
- Zmodernizujeme programy pro rozvoj dlouhodobé kvalifikace tak, aby reagovaly na změny v ekonomice.

Energetika

- Nadcházející energetickou transformaci k obnovitelným zdrojům bereme vážně, ale odmítáme rezignovat na energetickou bezpečnost, soběstačnost a nezávislost. Budoucnost české energetiky vidíme v kombinaci jaderné energie, decentralizovaných obnovitelných zdrojů, zejména fotovoltaiky na střeších, jejíž energii budeme skladovat v bateriích, a ve zvyšování energetické účinnosti.
- Green Deal je pro nás příležitost, jak investicemi do udržitelného rozvoje, čistých a obnovitelných zdrojů a cirkulárního hospodaření výrazně modernizovat českou ekonomiku, zvýšit kvalitu života a zlepšit životní prostředí. Při vyjednávání konkrétních opatření bude vláda na půdě EU zohledňovat možné sociální dopady a specifické podmínky České republiky. Vláda urychleně připraví dopadové studie pro jednotlivé návrhy a totéž bude iniciovat i vůči Evropské komisi.
- Aktualizujeme státní energetickou koncepci tak, aby odpovídala závazkům a podmínkám ČR na evropském energetickém trhu.
- Limity těžby uhlí jsou pro nás konečné a neprolomitelné. Uhelny elektrárny budou odstavovány s podmínkou zajištění dostatečných záložních kapacit. Nepřipustíme rozpad centrálního zásobování teplem, využijeme kombinovanou výrobu elektřiny a tepla a narovnáme podmínky na trhu. Přejít na nízkou emisní výrobu připravíme tak, aby se skokově nezvýšily ceny. Pro dekarbonizaci teplárenství připravíme urychleně strategii, kterou projednáme s relevantními partnery. Budeme vytvářet podmínky pro energetickou transformaci a rozvoj uhelných regionů tak, aby byl možný odklon od uhlí dříve než v roce 2038.
- Vzroste význam zemního plynu jako přechodného zdroje k vyrovnávání výkyvů. Nárůst jeho podílu nás ale nesmí geopoliticky ohrozit. Vláda se bude snažit získat podíl na terminálu LNG v sousední zemi, abychom měli přístup k více zdrojům.
- Podporujeme výstavbu nového jaderného bloku v Dukovanech pod podmínkou, že ho nebudou stavět ruské ani čínské firmy.
- V taxonomii udržitelných financí EU bude vláda prosazovat, aby jádro získalo statut bezemisního zdroje a plyn statut přechodného zdroje.
- Podpoříme výzkum a vývoj menších modulárních reaktorů a zapojení České republiky do mezinárodní spolupráce.
- Posílíme práva dotčených obcí při případném rozhodování o umístění hlubinného úložiště. Jsme otevřeni i jiným řešením, než je konečné hlubinné úložiště v ČR.

- Podpoříme využití potenciálu obnovitelných zdrojů s důrazem na technologickou **neutralitu**.
- Přispějeme k rehabilitaci fotovoltaiky, protože ji považujeme v našich geografických podmínkách za klíčový obnovitelný zdroj. Nová fotovoltaická zařízení na minimálně sto tisících střech do roku 2025. Připravíme nový energetický zákon, který bude obsahovat principy a požadavky na komunitní energetiku, vlastníkům se zjednoduší instalace zařízení na domech, získanou energii budou moci sdílet nebo prodávat. Podpoříme obce a společenství v jejich budování bez administrativních omezení.
- Legislativně vylepšíme fungování dohledu státu při prodeji a distribuci elektrické energie. Pro malé výrobce energie vytvoříme legislativní podmínky pro dodávání energie do sítě za férovou cenu.
- Podpoříme rozvoj chytrých sítí, přiměřeného řízení spotřeby, rozvoj technologií na ukládání energie či přeměnu přebytečné energie na využitelný vodík, což umožní transformaci české energetiky. Legislativně umožníme využití nejnovějších trendů a inovací (akumulace, flexibilita, vodík, syntetická paliva, geotermál).
- Česká republika přestane zaostávat v šetření energií. Ve veřejných zakázkách zohledníme celý životní cyklus a podpoříme efektivnější nakládání s energiemi ve státních budovách.
- Zjednodušíme dotace pro malé a střední firmy, budeme pokračovat v programu Zeleňá úsporám (zateplování, výměna kotlů, instalace FVT ve spojení s bateriemi, tepelná čerpadla s FVT).
- Transparentně a spravedlivě využijeme zdroje z EU k transformaci energetiky a ke zvýšení kvality života v postižených regionech. Zvláštní pozornost si zaslouží strukturálně postižené kraje – Karlovarský, Moravskoslezský a Ústecký kraj.
- Vláda bude jednat o navýšení prostředků v Modernizačním fondu pro ČR a jejich skutečném využití pro transformaci a modernizaci země.
- Prostředky Modernizačního fondu a z výnosů emisních povolenek musí být využity efektivně k modernizaci energetiky a teplárenství i úsporných opatření, ze kterých budou těžit občané i malí a střední podnikatelé.
- Podpoříme zavedení uhlíkového cla jako nástroje na evropské úrovni, který ochrání české firmy proti konkurenci mimo EU. Při jeho dojednávání v rámci EU budeme důsledně usilovat o to, aby jeho výsledná podoba neohrožovala konkurenceschopnost ČR.

Školství, vysoké školy, věda a sport

Školství

- Více peněz do školství. Budeme směřovat výdaje do školství k průměru zemí OECD, tedy alespoň k 5,2 % HDP. Garantujeme, že udržíme platy pedagogických pracovníků minimálně na úrovni 130 % průměrné mzdy. Zajistíme investice do výstavby a rekonstrukce vzdělávací infrastruktury, i s maximálním využitím evropských fondů. Zajistíme spravedlivé a srovnatelné podmínky pro soukromé i církevní školy.
- Regionální školství. Navýšíme počet podpůrných pracovníků v mateřských školách. Zavedeme normativ na chůvy a asistenty pedagoga. Podpoříme dětské skupiny jako alternativy předškolního vzdělávání. Zlepšíme kvalitu výuky na druhém stupni základních škol. Budeme všestranně podporovat gymnázia a všeobecné vzdělávání. Podpoříme odborné vzdělávání na středních školách a středních odborných učilištích. Nastavíme a budeme rozvíjet celostátně ukotvené modely spolupráce škol s firemní sférou. Vytvoříme podmínky pro rozvoj a legislativní ukotvení duálního vzdělávání jako další formy odborného vzdělávání. Současně bude vytvářena podpora pro firmy, které chtějí do duálního systému vstoupit. Podpoříme rozvoj základních uměleckých škol a konzervatoří coby rodinného stříbra českého školství.
- Proměna cílů a obsahu vzdělávání. Provedeme revizi rámcových vzdělávacích programů. Zaměříme se na snížení celkového objemu učiva a podpoříme kvalitu (porozumění) před kvantitou (memorováním). Stanovíme jádrové učivo a budeme klást důraz na kreativitu a týmovou spolupráci. Jednotlivé školy se rozhodnou, zda vzorové školní vzdělávací programy využijí, nebo si vypracují vlastní. Budeme se soustředit na rozvoj gramotností (občanské vzdělávání a etická výchova, finanční a mediální gramotnost, kritické myšlení) a klíčových kompetencí. Posílíme výuku dějin 20. století s důrazem na nedemokratické režimy a společenský extremismus. Budeme klást důraz na neformální vzdělávání a na celoživotní učení, které bude garantováno na základě partnerské spolupráce státu, zaměstnavatelů a odborů. Připravíme změnu legislativního rámce, která nastaví role a odpovědnost partnerů v systému celoživotního učení, jenž musí mimo jiné reflektovat reálné potřeby zaměstnavatelů na trhu práce. Důležitá je i aktualizace Národní soustavy povolání a Národní soustavy kvalifikační, kde musí být zásadně posílena meziresortní spolupráce.
- Klíčové zkoušky. Zaměříme se na ověřování získaných kompetencí a gramotností v uzlových bodech vzdělávání (5. třída, 9. třída, konec středního vzdělávání). V kontextu tohoto ověřování a analýzy současného stavu připravíme změny v maturitních a závěrečných zkouškách, stejně jako v přijímacím řízení na střední školy.
- Podpora pedagogům. Zajistíme kvalitní platové ohodnocení učitelů s důrazem na posílení nadtarifních složek platu a motivaci v průběhu kariéry. Připravíme a zavedeme systém profesního růstu pedagogů, který bude postaven na jejich kompetenčním profilu a bude propojen se systémem odměňování. Zlepšíme podmínky pro výkon učitelského povolání, zejména rozšířením odborné podpory učitelů ve školách (další vzdělávání a metodická podpora, snížení administrativy, zavedení podpůrných odborných profesí ve školách, podpora začínajících učitelů). Posílíme motivaci pro výběr učitelského povolání a podpoříme reformu a kvalitu profesní přípravy učitelů s důrazem na praktické dovednosti. Posílíme finanční ohodnocení práce ředitele. Klíčovým předpokladem snížení administrativy ředitele školy je razantní snížení byrokracie. V oblasti DVPP vytvoříme nabídku kvalitních a vzájemně propojitelných vzdělávacích programů (i ve formě online) a připravíme nástroje pro hodnocení jejich kvality.
- Snižování nerovností. Legislativně ukotvíme a více zpřístupníme podpůrné pozice (především školní speciální pedagog a školní psycholog, ale i kariérový poradce, sociální pedagog) na školách. Podpoříme učitele v individualizaci výuky, práci s různorodými kolektivy žáků, rozvíjení potenciálu žáků se sociálním a jiným znevýhodněním a zároveň žáků mimořádně nadaných. Zaměříme se na regionální rozdíly v kvalitě vzdělávání. Podpoříme intervenční a rozvojové programy na pomoc regionům s podprůměrnými výsledky vzdělávání. Budeme podporovat práci s rodinami dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí a dětí s odlišným mateřským jazykem. Systém spo-

lečného vzdělávání nebudeme rušit. Podrobíme jej pečlivé revizi, aby opravdu odrážel potřeby žáka i možnosti škol. Provedeme reformu systému ochrany dětí zaměřenou zejména na podporu rodičovské péče.

- Digitalizace a digitální vzdělávání. Budeme dále rozvíjet katalog digitálních vzdělávacích zdrojů a posilovat dostupnost vzdělávacích zdrojů podpořených z veřejných financí. Pro školy a žáky rozšíříme nabídku kvalitních digitálních výukových nástrojů a materiálů. Zajistíme finanční prostředky pro pořízení a obnovu ICT vybavení do škol a na rozvoj programů zaměřených na posilování digitálních dovedností učitelů i žáků. Digitalizace je naší cestou ke snížení administrativy ve školách.

Vysoké školy, věda, výzkum a inovace

- Změníme systém financování vysokých škol, aby se jim vyplácela nejen věda, ale i kvalitní profesně orientovaná výuka.
- Ve spolupráci s vysokými školami rozšíříme nabídku profesních bakalářských programů.
- Na základě předem stanovených kritérií podpoříme vybrané instituce v jejich snaze o excelenci. Budou z nich špičkové výzkumné univerzity a vědecká pracoviště se zabezpečeným dlouhodobým institucionálním financováním jejich rozvoje.
- Zvýšíme finanční alokace na grantovou podporu základního výzkumu.
- Dokončíme zavádění Metodiky hodnocení M17+ a budeme ji dále rozvíjet. Budeme dále motivovat mobilitu výzkumných pracovníků, internacionalizace bude i hodnotícím kritériem dotačních programů.
- Podpoříme, aby si studenti mohli vybrat obor až na základě absolvovaných profilových předmětů během studia, respektive přidat si další obor při absolvování profilových předmětů.
- Daňově podpoříme reinvestice do výzkumu. Nastavíme programy pro podporu inovací v malých a středních podnicích a start-upech tak, aby byly skutečně efektivní. Budeme vycházet z provedeného mapování potřeb i absorpční kapacity inovativního průmyslu a start-upů.
- Posílíme Radu vlády pro výzkum, vývoj a inovace. Pod její koordinací sjednotíme procesní pravidla národních dotačních programů tak, aby hodnocení přihlášek vždy odpovídalo standardům vyspělých evropských zemí.

Sport

- Přeměníme Národní sportovní agenturu ve funkční organizaci, která bude transparentně rozdělovat dotace. Prioritou je aktivní pohyb dětí a mládeže.
- Aktualizujeme investiční plán Národní sportovní agentury tak, aby zohledňoval možnosti regionů a měst a jasně určoval, jak se budou podílet na sportovních aktivitách a investicích.
- Zavedeme víceleté financování sportu a budeme usilovat o transparentní vícezdrojové financování.
- Zabezpečíme trvání dotačních programů, aby sportovní organizace měly jistotu financování své činnosti a rozvoje. Neinvestiční programy nastavíme tak, aby se daly čerpat jednodušeji a už od začátku roku.
- Při budování sportovišť jsou prioritou školní a multifunkční sportoviště, odpovídající parametrům konkrétních sportů.
- Budeme podporovat vznik ucelených a optimalizovaných areálů, kde se budou připravovat sportovci v příbuzných oborech. Podpoříme vznik sportovních center.
- Zvláštní investiční program vymezíme pro infrastrukturu, která splňuje parametry mezinárodních požadavků.

- Budeme podporovat dostupná sportoviště pro děti, rodiny, seniory a handicapované sportovce, která budou zohledněna v prioritách Národní sportovní agentury.
- Budeme podporovat všechny volnočasové organizace (Skaut, Sokol, Orel atd.) a obdobné aktivity občanské společnosti. Posílíme investiční dotace MŠMT pro volnočasové organizace.

Spravedlnost

- Zavedeme korespondenční volbu pro Čechy v zahraničí.
- Zrušíme vše, co je v českém právu zbytečné nebo to přestalo dávat smysl: povinnosti, razítka i samotné zákony. Nutná pravidla zjednodušíme. Využijeme proto systém veřejnoprávních evidencí ve spolupráci se soukromým sektorem, legislativními a právními experty. Každou novou regulaci důkladně zvážíme. Každý zákon nebo vyhláška budou po pěti letech automaticky přehodnoceny z hlediska praxe a případně změněny nebo zrušeny.
- Dokončíme kvalitní digitální sbírky právních předpisů.
- Zefektivníme opatření proti nečinnosti. Stát a veřejná správa budou plnit zákonné lhůty. Tam, kde je to možné a nemá to vážná rizika, zvážíme „fikci souhlasu“, která znamená, že s uplynutím zákonné lhůty se žádost automaticky schválí.
- Budeme uplatňovat konzervativní přístup k Ústavě ČR a Listině základních práv a svobod. V diskuzi se Senátem a opozicí budeme hledat řešení dosud diskutovaných témat, například posílení role Senátu, dobrovolný klouzavý mandát, úprava vysílání vojsk, ústavní ochrana vody a rozšíření pravomoci NKÚ.
- Provedeme analýzu výše pokut ve správním trestání a budeme je revidovat, aby byly přiměřené napříč různými oblastmi.
- Zavedeme posouzení dopadu legislativy na rodinu. Každý návrh získá skóre FIA (Family Impact Assessment).
- Zavedeme posouzení dopadu legislativy na regionální rozvoj a územní samosprávu. Každý návrh získá skóre TIA (Territorial Impact Assessment).
- Dovedeme do konce odbornou debatu a předložíme ke schválení nové moderní procesní předpisy – trestní řád a občanský soudní řád, které jsou podmínkou zrychlení a zefektivnění řízení.
- Vyhodnotíme nedávnou právní úpravu exekucí, dopad institutu chráněného účtu a administrativní zátěž zaměstnavatelů. Najdeme vyvážené řešení respektující pomoc zodpovědným dlužníkům i práva seriózních věřitelů. Dluhy se mají platit, ale nikomu nepomůže, když se z dlužníků stanou doživotní nevolníci. Zveřejníme přesná relevantní data k exekucím a zasadíme se o zastavení těch nezákonných. Zkrátíme dobu insolvenčního řízení na 3 roky. Nastavíme celý systém tak, aby byl dlužník vždy motivován pracovat a splácet dluh.
- Reformujeme Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a zdůrazníme jeho metodickou roli. Jeho hlavní funkcí bude skutečný dozor nad zadáváním veřejných zakázek, nikoli obstrukce, které komplikují investice všem veřejným zadavatelům, včetně obcí a krajů.
- Vrátime působnost lustračního zákona na členy vlády.
- Zavedeme zákony k posílení průhlednosti veřejné správy, prevence a postihu korupce. Jde zejména o jednotnou veřejnou evidenci dotací, rozklikávací rozpočty na úroveň faktur při zachování zásad obchodního tajemství, funkční období státních zástupců a posílení jejich kárné odpovědnosti. Zpřesníme podmínky odvolání nejvyššího státního zástupce.
- Předložíme novelu zákona o střetu zájmů i ve vztahu k zamezení kumulace a koncentrace moci.
- Schválíme zákon o oznamovatelích dle směrnice EU.
- Zasadíme se o elektronický spis na soudech, jehož obsah bude sdílený příslušnými soudy, dalšími justičními orgány a oprávněnými osobami.
- Zajistíme lepší ochranu obětí sexuálního a domácího násilí.
- Zpřístupníme statistiku rozhodování soudců a soudů
- Zaměříme se na problém nadužívání trestní represe u jednání s malou společenskou škodlivostí.

- Začneme více prosazovat koncept restorativní justice v návaznosti na Strategii restorativní justice pro ČR.
- Zasadíme se o dokončení vyrovnání české společnosti s minulostí komunistického režimu včetně případů přetrvávajících příjmových nespravedlností mezi utlačovateli a utlačovanými, řádnému fungování institucí zřízených pro studium, dokumentaci a vyšetřování totality a připomínky odkazu obětí totalitních režimů.
- Podpoříme úpravu právních podmínek pro registrované partnery (např. v Občanském zákoníku).

Vězeňství

- Rozšíříme možnosti alternativních trestů, prevence a potlačování recidivy. Odlehčíme tak věznicím a urychlíme návrat odsouzených do normálního života.
- Zjednodušíme zaměstnávání vězněných osob.
- Podpoříme vhodné využití probačních domů, otevřených věznic a dalších opatření s cílem snížit obrovskou recidivu pachatelů, zvýšit bezpečnost a ušetřit peníze daňových poplatníků za rekordní počet vězňů v ČR oproti evropskému průměru. Spustíme analytické nástroje, které umožní měřit efektivitu z hlediska recidivy a nákladů.
- Zajistíme nápravu problémů s náramky pro domácí vězení a umožníme jejich větší používání.

Vnitro

Veřejná správa

- Posílíme chytré řízení státu. Zřídíme špičkové expertní pracoviště v čele s renomovanými odborníky a se zázemím s vlastními experty.
- Na základě inventury všech agend státu do roka představíme konkrétní plány na snížení počtu úřednických míst. Zbytečné úřední úkony zrušíme a potřebné služby zefektivníme.
- Upravíme služební zákon tak, aby úřady fungovaly efektivněji, byly otevřené a posilovaly svou kompetenci. Zhodnotíme a zjednodušíme strukturu státní správy. Už v prvních kolech výběrových řízení na vedoucí místa bude možné připustit účast zájemců mimo státní službu. Stát půjde příkladem ve využívání flexibilních a zkrácených úvazků.
- Uděláme revizi platových tabulek. Provedeme takové změny v platových tabulkách, aby mohla veřejná správa zaměstnávat špičkové odborníky dle situace na trhu práce (právníky, informatiky, urbanisty apod.).
- Zavedeme měření výkonu a efektivity státních (veřejných) služeb pomocí benchmarkingu jako u soukromých firem (rozsah agendy, náklady na výkon agendy, institucionální zajištění, úroveň digitalizace) dle katalogu služeb veřejné správy.
- Zachováme smíšený model veřejné správy – přenesená působnost na územních samosprávách (obcích a krajích) s adekvátním příspěvkem na výkon státní správy.
- Zpřehledníme a zjednodušíme povinnosti občanů a podnikatelů vůči státu ve spolupráci s profesními a podnikatelskými organizacemi prostřednictvím sdílené platformy. Zrušíme některé zbytné nebo duplicitní povinnosti ve spolupráci se zástupci komerčního a neziskového sektoru. Podpoříme vznik platformy pro zvýšení srozumitelnosti a přehlednosti právního řádu.
- Sjednotíme poplatkové a odvodové povinnosti občanů a podnikatelů. Platby bude možné uhradit na jednotném inkasním místě.
- Odstraníme z kontrol zdvojené a zbytečné požadavky kontrolních orgánů. Snížíme tak kontrolní zátěž a zajistíme integrované kontroly.
- Všechny platby vůči veřejné správě včetně kolků bude možné hradit platební kartou či bezhotovostně.
- Zjednodušíme veřejné zadávání, zvýšíme transparentnost, vydáme metodické pokyny k zadávání pro jednotlivé druhy komodit a služeb (stavební zakázky, ICT zakázky, právní služby, ekonomické poradenství, konzultace, audity...) tak, aby mohli veřejní zadavatelé při svých nákupech lépe vyvážit požadavky jak na cenu, tak na kvalitu a další nefinanční kritéria. Posílíme odbornost při zadávání strategických zakázek. Zlepšíme přípravu, kontrolu a zrychlíme postup při přezkumu výběrových řízení a veřejných zakázek. Více podpoříme nástroje předběžné tržní konzultace jako důležité součásti zadávání veřejných zakázek.
- Součástí veřejné správy bude silná centrální autorita s potřebnou pravomocí v oblasti ICT, která bude mít silný mandát vůči všem organizačním jednotkám veřejné správy včetně jejich zřizovaných a příspěvkových organizací. Bude vybavená dostatečnou metodickou, rozpočtovou, legislativní i kontrolní pravomocí, aby byla schopná napříč veřejnou správou prosazovat efektivní, bezpečnou a dlouhodobě udržitelnou digitalizaci veřejné správy.

Bezpečnost

- Zřídíme pozici „Poradce pro národní bezpečnost“ jako nadresortní platformu pro koordinaci a komunikaci mezi subjekty bezpečnostní politiky při Úřadu vlády. Zajistíme tím užší spolupráci zpravodajských a bezpečnostních složek a efektivní postup proti dezinformacím a hybridním hrozbám.

- Zavedeme pravidla pro transparentnější fungování médií: uvedení vydavatele, majitelů, významných sponzorů a zveřejňování finančních výkazů.
- Adaptujeme se na vývoj bezpečnostního prostředí a prosadíme odbornější přístup k obraně v informačním prostoru. Obrana proti dezinformacím musí být rychlá a škálovatelná. Po vzoru osvědčených úprav ze zahraničí připravíme změny, které umožní lépe se bránit proti škodlivým dezinformacím, aniž by byla narušena svoboda slova.
- Zrevidujeme legislativu pro krizové řízení a kritickou infrastrukturu a případně upravíme také kompetenční zákon. Upravíme a dopracujeme krizové plány, abychom stát lépe připravili na krizové stavy (pandemie, povodně, sucha, blackouty, průmyslové havárie, kybernetické útoky, měkké cíle...).
- Zavedeme systematickou přípravu občanů a spolků na krizové situace (kurzy pro středoškoláky a dobrovolně také pro veřejnost).
- Vytvoříme novou Bezpečnostní strategii České republiky, která bude vycházet z výsledků nově provedeného auditu národní bezpečnosti, nové Strategické koncepce NATO a Strategického kompasu EU. Bezpečnostní strategie aktualizuje bezpečnostní hrozby a bude lépe definovat odpovědnost jednotlivých složek systému, včetně role národního bezpečnostního poradce.
- Vytvoříme standardní prostředí pro práci zpravodajských služeb a naplníme zákon v oblasti ustavení Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb.
- Zpracujeme strategické materiály, které napomohou rozvoji a k dlouhodobé koncepci bezpečnostních sborů s důrazem na zdrojovou, materiální, personální a organizační stabilitu. Odstraníme zbytečnou byrokratickou zátěž.
- Zajistíme kvalitní legislativu pro nákupy a akvizice bezpečnostních sborů a integrovaného záchranného systému (IZS) s důrazem na podporu domácího průmyslu, vědy a výzkumu.
- Budeme hledat možnosti, jak zlepšit stávající systém integrovaného záchranného systému (např. začleněním horské služby, dalších záchrannářských organizací a státních hmotných rezerv).
- Podpoříme náborové motivační programy pro bezpečnostní sbory. Zasadíme se o udržení konkurenceschopnosti IZS na trhu práce. Zajistíme sociální jistoty pro nové, stávající a odcházející pracovníky bezpečnostních sborů.
- Budeme finančně i materiálně podporovat dobrovolné hasiče i ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem ČR.
- Podpoříme kvalitní a funkční spolupráci mezi složkami IZS a obecní policií.
- Zachováme práva legálních držitelů zbraní. Současnou zákonnou úpravu považujeme za adekvátní a vyváženou.
- Vytvoříme dostatečný finanční a organizační rámec pro prevenci kriminality a sociálně patologických jevů.
- Snížíme nadbytečnou byrokracii u PČR (např. nahráváním zákroků a zjednodušením spisové služby).
- Legislativně přesně vymezíme fungování soukromých bezpečnostních agentur.
- Odmítáme řešení migračních krizí politikou povinných kvót.
- Ve spolupráci s EU a jejími členskými zeměmi navýšíme podporu pro migrační tábory mimo Evropskou unii.
- Prosadíme transparentní systém pobytových karet, který umožní pružně reagovat na potřeby trhu (digitální pracovní a pobytová karta).
- Zbavíme cizinecké řízení zbytečné byrokracie s využitím moderních informačních technologií.

Zahraniční věci

Zahraniční věci

- Naše zahraniční politika se bude opírat o ukotvení v Evropské unii a NATO a o dobré vztahy se všemi sousedními státy. Spolupráce ve Visegrádské skupině bude součástí našich vazeb na všech úrovních.
- Podpora demokracie, lidských práv a občanské společnosti je morálně správná, je však také pro náš stát výhodná. V minulosti nám naše lidskoprávní a transformační politika dokázala zajistit místo v centru evropské politiky. Obnovíme tradici „havlovské“ zahraniční politiky včetně podpory rozvojové a transformační spolupráce. Zasadíme se o přijetí zákona sankcionujícího hrubá porušení lidských práv (tzv. Magnitského zákon).
- Budeme podporovat politiku rozšíření EU, zejména na západním Balkánu. Budeme aktivním hráčem v rozvoji Evropské politiky sousedství, zejména Východního partnerství.
- Budeme rozvíjet tradiční strategické partnerství s Izraelem, zejména v oblasti bezpečnosti, vědy, výzkumu a inovací.
- Hlásíme se ke spolupráci v rámci Trojmoří.
- Budeme prosazovat co nejtěsnější transatlantickou vazbu a rozvíjet blízký vztah s USA jak bilaterálně, tak v multilaterálních formátech.
- Budeme nadále prohlubovat spolupráci s demokratickými partnery v asijsko-pacifické oblasti (jako například Tchaj-wan, Japonsko, Korejská republika a další).
- Provedeme revize vztahů s Ruskem a Čínou.
- Do diplomacie vrátíme profesionalitu, zmodernizujeme a zefektivníme fungování MZV.

EU

- V našem zájmu je demokratická, nebyrokratická, obchodně otevřená EU s důrazem na dodržování občanských svobod. Budeme aktivně usilovat o evropskou integraci, která nerezignuje na volný pohyb lidí, služeb, zboží a kapitálu, účinnou ochranu vnějších hranic a pevnou transatlantickou vazbu.
- Profesionálně a zodpovědně připravíme české předsednictví Rady EU a zasadíme se, aby přínosy byly pro ČR dlouhodobé.
- Zavedeme systematickou přípravu české pozice k jednotlivým návrhům. Budeme mít kvalitní analýzy očekávaných dopadů na ČR, aby naše argumenty brala EU vážně.
- Zlepšíme schopnost ucházet se o prostředky z „nenárokových“ kapitol rozpočtu EU a nasměrovat je do projektů v oblasti vědy, výzkumu a technologických inovací. Jde o udržení naší konkurenceschopnosti v Evropě i ve světě a podporu inovací a českých start-upů.
- V rámci pravidelné revize stávajícího víceletého rozpočtového rámce EU budeme aktivně usilovat o zajištění dostatečných prostředků zejména na oblast bezpečnosti a obrany, digitalizace, ochrany životního prostředí, popandemické obnovy ekonomik.
- EU musí efektivně bránit své vnější hranice. Na evropské úrovni je třeba urychlit návratovou politiku a bojovat s pašeráky lidí. Budeme prosazovat přístup k migraci bez povinných kvót a prevenci nelegální migrace v místě vzniku a ve státech, kudy vedou migrační trasy.
- Využijeme peníze ze strukturálních a kohezních fondů v období 2021–2027 na výstavbu klíčové dopravní infrastruktury.
- Budeme podporovat prohlubování jednotného vnitřního trhu včetně širších pracovních příležitostí, financování mobility pro studenty, volného cestování napříč Evropou.

Zdravotnictví

Financování, ekonomika a role zdravotních pojišťoven

- Rozšíříme odpovědnost zdravotních pojišťoven, zahájíme diskuzi o potřebě a vhodnosti cenové konkurence zdravotních pojišťoven.
- Zavedeme možnost dobrovolného doplňkového připojištění. Prosadíme pravidelnou valorizaci plateb za státní pojištění.
- Úhrada péče pro konkrétní rok musí být výsledkem dohody, která probíhá mezi zástupci poskytovatelů daného segmentu zdravotní péče a zdravotních pojišťoven.
- Posílíme veřejnou kontrolu nad finančními prostředky na úhradu zdravotní péče. Zavedeme systematické hodnocení nákladů a přínosů nových technologií a vydávání doporučených klinických postupů.
- Prosadíme víceleté financování a plánování úhrad zdravotní péče. Dokončíme transformaci úhrad akutní lůžkové péče pomocí projektu DRG restart a odstraníme nerovnosti v úhradách i v dalších segmentech.

Kvalita a dostupnost zdravotní péče

- Učiníme kroky ke zvýšení transparentnosti, zejména k dalšímu rozvoji systematického měření kvality poskytovaných služeb ze strany Kanceláře zdravotních pojišťoven i dalších subjektů.
- Podpoříme sdílení informací mezi poskytovateli a pacienty, tedy urychlený rozvoj digitalizace českého zdravotnictví.
- Ve spolupráci s pojišťovnami umožníme poskytovatelům zavést elektronické monitorování volných kapacit pro možnosti registrace u některých specializací lékařů (praktický, zubní, ženský, dětský).
- Zajistíme dostupnost péče, s pozorností věnovanou zejména menším obcím a méně osídleným regionům.
- Ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami zajistíme systémovou motivaci pro větší dostupnost praktických lékařů, dětských lékařů a stomatologů v menších obcích a masivnější finanční podporu nových praxí ze strany MZ. Součástí opatření bude i motivační systém bonifikací úhrad za zdravotní péči v odlehlých regionech.
- Budeme přísně kontrolovat realizaci odpovědnosti pojišťoven za tvorbu sítě zdravotnických kapacit a její rovnoměrnou distribuci včetně lékařské pohotovostní služby. Vytvoříme systém monitoringu a správy čekací doby na plánované zákroky a plánovaná vyšetření.
- Zavedeme pravidelné reportování důležitých dat přímo řízených organizací MZ a systematický controlling pomocí elektronických nástrojů – vyhodnocování výsledků s jasným dopadem do praxe.
- Zavedeme personální, investiční a provozní benchmarking přímo řízených organizací.
- Transformujeme SZÚ do podoby moderního institutu ochrany veřejného zdraví a zajistíme systému dlouhodobé financování.
- Podpoříme ženy v jejich volbě poskytovatele péče v těhotenství, při porodu i po něm tím, že zpřístupníme péči porodních asistentek s důrazem na kontinuálnost péče poskytované jednou osobou.

Vzdělávání zdravotníků

- V rozvoji vzdělávání je zásadní stabilizace systému bez dalších neustálých změn.

- Nastavíme vstřícnější a efektivnější model postgraduálního vzdělávání lékařů i nelékařských oborů. K tomu bude mimo jiné sloužit přímá finanční podpora studia nelékařských oborů, stomatologie a financování kmene i odměny školitelů ze státního rozpočtu dle analýzy počtu potřebných v jednotlivých oborech.
- Prioritou budou i motivační programy pro návrat našich špičkových vědců ze zahraničí.
- Studentům budou garantovány jasné vzdělávací plány, čas na přípravu a odstraňování nadbytečných formalit v atestačním a kvalifikačním vzdělávání.
- Upravíme kompetence lékařů i nelékařských pracovníků tak, aby odpovídaly moderním trendům v medicíně, vzdělání i zkušenostem jednotlivých zdravotníků.

Prevence a výživa – zlepšení zdraví obyvatelstva

- Vytvoříme prostředí podporující zdravý životní styl a návrh realizace se zapojením všech relevantních složek společnosti, zejména pojišťoven, škol, zaměstnavatelů a neziskového nevládního sektoru. Budeme reformovat primární péči a posilovat primární a sekundární prevenci nemocí a zvyšovat zdravotní gramotnost a odpovědnost občanů za vlastní zdraví.
- Podpoříme zavedení dietního stravování ve školách a školkách. Ve spolupráci s ministerstvem zemědělství podpoříme produkci lokálních potravin s důrazem na kvalitu a přidanou hodnotu v místě produkce.
- Zaměříme se na zavedení inovativních forem péče zaměřených na prevenci a **management** chronických nemocí – kardiovaskulární choroby, diabetes, onkologická onemocnění, psychiatrická onemocnění.
- Zaměříme se na finanční motivaci zdravotních pojišťoven, poskytovatelů zdravotních služeb a pacientů v oblasti prevence.
- Zajistíme kvalitní a dostupné sociální služby pro lidi s autismem a funkčním postižením.
- Aktivním přístupem k reformě psychiatrické péče zefektivníme a zmodernizujeme léčbu duševních onemocnění a snížíme jejich dopady na společnost.
- Zvýšíme dostupnost preventivních intervencí, díky čemuž dokážeme snížit výskyt psychiatrických onemocnění a jejich dopad na zdravotní systém.
- Posílením terénních služeb a vhodnějším ukotvením CDZ (center duševního zdraví) zlepšíme regionální pokrytí a dosah sítě psychiatrické péče.
- Prostředky získané zvýšenou efektivitou systému péče o duševní zdraví můžeme využít pro navýšení počtu smluvních psychoterapeutů, čímž dále podpoříme ekonomickou a místní dostupnost péče pro klienty.
- Při řešení problematiky závislostí bude vláda uplatňovat politiku postavenou na vědecky ověřeném a vyváženém konceptu prevence rizik a snižování škod, přičemž bude zajištěno dostatečné financování služeb a regulace návykových látek bude odpovídat míře jejich škodlivosti.

Zemědělství

Zemědělství

- Budeme účinněji podporovat rodinné farmy a malé, střední, začínající a ekologické zemědělce (včetně pronájmu státní půdy). Zemědělské podniky nebudou zatíženy zbytečnou či duplicitní administrativou. Budeme prosazovat zemědělskou politiku, která bude efektivně dosahovat ekonomických, ekologických a sociálních cílů v naší krajině.
- Podporujeme platbu na první hektary a zastropování dotací pro největší firmy, které bude přihlížet k podmínkám českého zemědělství a přispěje k dobrému hospodaření.
- Investiční dotace (PRV, PGRLF) poskytneme zemědělcům, jejichž příjmy ze zemědělské činnosti budou min. 30 % včetně propojenosti podniků.
- Nastavíme jasná pravidla čerpání a budeme důsledně kontrolovat propojení firem čerpajících dotace. Platba za ekologické činnosti, kterou zemědělci dostávají ve formě dotací, bude jednoduchá, rychlá a efektivní. To vše stále s ohledem na to, jak šetrně ke krajině a zvířatům zemědělec přistupuje.
- Snížíme byrokratickou zátěž zemědělců – náš přístup bude znamenat odklon od represe směrem k poradenství. Zásadně zjednodušíme dotační programy. U kontrol budeme dbát na proporcionalitu.
- Zmodernizujeme systém evidence využití zemědělské půdy (LPIS), propojíme jej s dalšími systémy. Zemědělci tak budou řešit administrativu na jednom místě. LPIS rozšíříme i o další funkce, které usnadní tvorbu agronomických plánů. Zamezíme duplicitnímu vyplňování formulářů.
- Podpoříme metodu precizního zemědělství, integrovanou produkci, šetrné využívání umělých hnojiv a pesticidů, větší využívání organických hnojiv či využívání jejich variant bez zbytečného uvolňování dusíku.
- Ochráníme půdu před záborů a degradací. Čtvrtina zemědělské půdy se do roku 2030 přesune do režimu ekologického zemědělství. Minimálně desetina zemědělské půdy bude do roku 2030 aktivně chránit opylovače a celkovou biodiverzitu (meze, nárazníkové pásy, větrolamy, úhory).
- Ukončíme podporu biopaliv 1. generace a bioplynových stanic, které zpracovávají technické plodiny. (Vhodným doplňkem energetického mixu je naopak bioplyn z odpadu.) Budeme bojovat s negativními vlivy průmyslového zemědělství.
- Zlepšíme dostupnost pitné i užitkové vody. Podpoříme stabilní vodohospodářskou infrastrukturu a propojování vodárenských soustav. Podpoříme návrat vodohospodářské infrastruktury do vlastnictví samospráv. Budování nových vodárenských nádrží dovolíme jen výjimečně a pro účely zásobování obyvatel pitnou vodou. Zdigitalizujeme Plán rozvoje vodovodů a kanalizací.
- Posílíme vliv vlastníků na stav držené půdy. Novelou zákona o ochraně zemědělského půdního fondu převedeme zodpovědnost za stav krajiny na ty, kdo v ní hospodaří. Podpoříme soukromé vlastníky, myslivce, včelaře, spolky atd., aby sázeli stromy, zakládali krajinné prvky a pečovali o soulad zemědělství a ochrany přírody.
- Budeme motivovat zemědělce ke zmenšování půdních bloků, osevni plochu plodiny v erozně ohrožených oblastech omezíme na 10 hektarů.
- Podpoříme zkracování odbytových řetězců. Budeme zemědělce motivovat k tomu, aby suroviny dokázali sami zpracovat a dodat na místní trh (obchody, farmářské trhy, prodej ze dvora). Podpoříme skutečná odbytová družstva, zlepšíme postavení prvovýrobců. Ve veřejném stravování podpoříme lokální, sezónní, bio a nutričně bohaté potraviny.
- Podpoříme ustavení strategického investičního fondu, kterým usnadníme vstup dodavatelů do zpracovatelských firem. Jde nám o dlouhodobě výhodnou participaci farm na zpracování a obchodu s potravinami, která se už osvědčila v zahraničí.

- U komodit, u kterých to v našich podmínkách dává smysl, chceme zvyšovat potravinovou bezpečnost. Stejně tak podpoříme bioprodukcí potravin a budeme neústupní v prosazování našich národních zájmů v oblasti dvojí kvality. Podpoříme činnost potravinových bank, abychom snížili plýtvání.
- Na úrovni EU nedovolíme dovoz potravin ze třetích zemí, které nesplňují naše přísné standardy. Budeme prosazovat společný přístup ke vhodnému zacházení se zvířaty (včetně celoevropského zákazu klecových chovů nošnic či kožešinových farem) tak, aby zákazem nebyli znevýhodněni čeští zemědělci. Česko bude bio. Nejen z hlediska kvality potravin, ale i životních podmínek zvířat.
- Provedeme revizi postoje ČR vůči Společné zemědělské politice EU.
- Prosadíme spolutvorbu podmínek zemědělské dotační politiky, plán revitalizace krajiny a adaptačních opatření na změnu klimatu v úzké spolupráci mezi ministerstvy zemědělství a životního prostředí.
- Zřídíme dobrovolný rezervní fond na podporu farmářů v případě přírodních katastrof. Ukládky do takového fondu by byly nákladovou položkou.
- Podpoříme komplexní pozemkové úpravy, abychom zpomalili erozi, zadrželi v krajině vodu a usnadnili přístup majitelů k jejich pozemkům. Ročně na to vyčleníme nejméně 3 mld. Kč a zajistíme víceletý stabilní finanční rámec.
- Zrevidujeme meliorace a podpoříme jejich zrušení tam, kde z půdy zbytečně odvádějí vodu.
- Posílíme pravomoci vlastníků půdy a hospodářů v organizaci honiteb. Včasné řešení problémů s přemnoženou zvěří či škůdci uchrání krajinu před většími škodami a ušetří veřejné peníze.
- Navýšíme rozpočet pro výzkum a šíření inovací v zemědělství a pro výzkum výživy rostlin a zavádění preventivních opatření v jejich ochraně. Zvýšíme kvalitu zemědělského školství, abychom mladé zemědělce lépe připravili na modernizaci a robotizaci odvětví.
- Zajistíme kofinancování Programu rozvoje venkova ze státního rozpočtu v minimálně stejné výši jako doposud. Tyto prostředky musí skutečně mířit na náš venkov. Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond chceme dále rozvíjet jako vhodný nástroj národní podpory agrárního sektoru pro malé a střední zemědělce s částkou minimálně 2 mld. Kč a rovněž zachováme podporu nákupu půdy přes Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond jako doposud.

Lesy

- Lesy jsou naše národní dědictví, ne továrny na dřevo. Zajistíme transparentní hospodaření státních lesů a jejich obchodní politiky s důrazem na ochranu lesa a rozvoj lokálních zpracovatelských kapacit. Budoucí zisky ze státních lesů nepůjdou do státního rozpočtu, namísto toho budou přispívat k obnově lesních ekosystémů a ochraně vody. Podpoříme vlastní výrobní kapacity pro realizaci běžných těžebních a pěstebních prací i včasnou asanaci vznikajících kůrovcových ohnisek.
- Zasadíme se o rozvoj malých a středních dřevařských a lesnických firem, aby byly konkurenceschopné při získávání státních zakázek. Podpoříme lokální a regionální zpracovatelství, jeho propagaci, inovace i výzkum.
- Zpracujeme surovinovou politiku pro dřevo. Podpoříme dřevo jako obnovitelný materiál ve stavebnictví minimálně u veřejných zakázek.
- Nastavíme systém pozitivní a hospodárné motivace vlastníků pro potřebnou přeměnu lesů – změnu druhové skladby a struktury, přirozenou obnovu, adaptaci na klimatickou změnu a zvyšování biodiverzity. Připravíme formu podpory nestátním vlastníkům lesů s ohledem na způsob hospodaření a následné péče podporující mimo-produkční vlastnosti lesa.
- Podpoříme obnovu lesů po kůrovcové kalamitě přírodě blízkými postupy s přirozenou druhovou skladbou na daných stanovištích. Prosazujeme cílené, nikoli plošné kácení, následnou péči a kompenzaci ztrát. Pomůžeme odpovědným soukromým vlastníkům,

ve státních lesích zásadně upřednostníme v rámci jejich hospodaření mimoprodukční funkce lesa.

- Prosadíme změny vyhlášek (zejména o lesním hospodářském plánování), které zjednoduší realizaci nepasečných způsobů hospodaření v lesích a podpoří další důležitá opatření.
- Vytvoříme strategii obnovy a přestavby lesních porostů s důrazem na posilování ekosystémových funkcí dle rizika ohrožení rozpadu porostů a biomonitoringu reakce lesů na sucho.
- Změníme přístup k lesnické politice a stanovíme její dlouhodobé cíle. Preferujeme návrat k Národnímu lesnickému programu II.

Životní prostředí

- Ochrana zdravého prostředí, našich přírodních zdrojů a biodiverzity je jedním ze základních pilířů naší liberálně-konzervativní politiky.
- Česká republika bude konstruktivním partnerem v globálních snahách o ochranu klimatu. Česká republika se zavázala, že bude zmírňovat dopady klimatických změn a přispěje k dosažení uhlíkové neutrality v EU do roku 2050. Green Deal je pro nás příležitostí, jak investicemi do udržitelného rozvoje, čistých a obnovitelných zdrojů a cirkulárního hospodaření výrazně modernizovat českou ekonomiku, zvýšit kvalitu života a zlepšit životní prostředí.
- Cestou k úspěchu je úzká spolupráce mezi ministerstvy životního prostředí, zemědělství a průmyslu a obchodu.
- Ochrana vody a jejích zdrojů je národním zájmem, a proto ji zakotvíme v Ústavě ČR. Sjednotíme pravidla a kompetence týkající se vody – MŽP a MZe.
- Zadržování vody v krajině. Obnovíme přirozený vodní režim v krajině. Podpoříme obnovu pramenišť, mokřadů, tůní, malých vodních nádrží a niv. Zpomalíme vybrané vodní toky a zprůchodníme je pro migraci ryb.
- Zpracujeme strategický dokument o nakládání s pitnou vodou včetně metodiky pro obce, jak zajistit její zásobování a šetrné hospodaření s ní.
- Nasměrujeme silnější dotační podporu na budování nových zdrojů pitné vody, vodovodů, systémů vsakování dešťových vod, technologií úpravy pitné vody, kanalizací a systémů čištění odpadních vod.
- Ochráníme vodu před znečištěním z průmyslu, skládek i zemědělství. Zajistíme průběžný digitální monitoring kvality toků ve zvláště rizikových oblastech.
- Viníky ekologických havárií budeme postihovat přísněji. Zavedeme funkční systém likvidace starých ekologických zátěží a řešení ekologických havárií neznámých původců. Revidujeme současné právní předpisy (zákon o ekologické újmě). Zpřísníme podmínky a kontroly nakládání s toxickými a nebezpečnými látkami. Zpřísníme pokuty za poškozování životního prostředí, aby vycházely z potenciální škody.
- Budování nových vodárenských nádrží dovolíme jen výjimečně a pro účely zásobování obyvatel pitnou vodou. Zdigitalizujeme Plán rozvoje vodovodů a kanalizací.
- Ochráníme naši půdu před záborů a degradací. Ochrana úrodné půdy má přednost před výstavbou výrobních a logistických center. Zpřísníme protierozní legislativu.
- Zavedeme účinné sledování využívání glyfosátů a umělých hnojiv z nelegálního trhu.
- Zasadíme se o zlepšení klimatu ve městech a obcích jejich výrazným ozeleněním. Ukotvíme tzv. modro-zelenou infrastrukturu (zelené střechy, výsadba stromořadí, aktivní hospodaření s dešťovou vodou) do legislativy a podzákonných norem. Budeme podporovat „města krátkých vzdáleností“. Podpoříme výstavbu v brownfieldech, aby se zástavba zbytečně nerozšiřovala do zelených ploch (demoliční fond, evropské fondy).
- Podpoříme rozvoj rozsáhlé infrastruktury pro elektromobilitu a zlepšíme tak kvalitu ovzduší ve městech. Dostupnost elektromobilů zajistí technologický pokrok.
- Při územním a strategickém plánování nám půjde o prevenci vzniku tepelných ostrovů. Zvláštní ochranu si zaslouží citlivé objekty, jako jsou školy, zdravotnická zařízení nebo domovy seniorů.
- Zdvojnásobíme plochu nej přísněji chráněného území. Vyhlásíme NP Křivoklátsko a NP Soutok („Moravská Amazonie“).
- Zrychlíme realizaci záchranných programů pro nej cennější druhy.
- Snížení množství odpadu oběhovým hospodářstvím. Omezíme využívání jednorázových obalů a podpoříme systémy zálohování obalů (sklo a hliník).

- Podpoříme rozvoj technologií pro třídění a opětovné využití odpadu. Nic není odpad. Zlepšíme recyklaci vytríděných plastů a skla, které teď na trhu nemají uplatnění a končí na skládkách. Vytvoříme centrální katalog recyklovaných stavebních prvků a vybudujeme „recyklační huby“, které budou z odpadu vyrábět daňově výhodné stavební materiály. Podpoříme související technologický vývoj a výzkum. Budeme motivovat výrobce a distributory k tomu, aby používali méně jednorázových obalů.
- Podpoříme technologie kompostování bioodpadu, jakožto hodnotného zdroje organických složek půdy. Podpoříme využívání především gastroodpadu k výrobě biometanu.
- Důraz na ekologii podpoříme celostátní kampaní: ve spolupráci s Českou společností ornitologickou a základními školami spustíme anketu, která vybere nový symbol Česka – českého národního ptáka.
- Zajistíme kvalitní a veřejně přístupný monitoring stavu všech klíčových složek životního prostředí.
- Podpoříme výzkum v oblasti životního prostředí.
- Při vyjednávání konkrétních opatření bude vláda na půdě EU zohledňovat možné sociální dopady a specifické podmínky České republiky. Vláda urychleně připraví dopadové studie pro jednotlivé návrhy a totéž bude iniciovat i vůči Evropské komisi.
- Zajistíme lepší koherenci všech národních politik směrem k plnění národních závazků a Cílů udržitelného rozvoje z Agendy 2030 OSN.